

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA BIOTECHNICKÝCH ÚPRAV KRAJINY

Sledování vybraných prvků plánu společných zařízení
realizovaných v rámci pozemkových úprav v okrese Praha-západ
DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce : Ing. Blanka Kottová, Ph.D.

Diplomant: Bc. Vendula Marešová

2011

Fakulta životního
prostředí

Zadání diplomové práce

Česká zemědělská univerzita v Praze
Katedra biotechnických úprav krajiny

Fakulta životního prostředí
Školní rok 2010 / 2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

pro: **VENDULU MAREŠOVOU**

obor: **REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ SPRÁVA – kombinované studium**

Název tématu:

**SLEDOVÁNÍ PRVKŮ PLÁNU SPOLEČNÝCH ZAŘÍZENÍ REALIZOVANÝCH
V RÁMCI KOMPLEXNÍCH POZEMKOVÝCH ÚPRAV V OKRESE PRAHA
ZÁPAD (STŘEDOČESKÝ KRAJ)**

Název tématu v anglickém jazyce:

**PLAN OF COLLECTIVE EQUIPMENT REALIZED IN TERMS OF LAND
CONSOLIDATION PROGRAM IN THE PRAHA ZÁPAD STUDY AREA
(CENTRAL-BOHEMIAN REGION)**

Zásady pro vypracování:

Zadaná práce bude mít charakter studie. Autorka zpracuje podrobnější literární rešerši k řešenému tématu. Ve spolupráci s příslušným Pozemkovým úřadem zhodnotí stav pozemkových úprav (jednoduchých i komplexních) v jednotlivých k.ú. zájmového území (okresu). Dále v min. 5 k.ú., ve kterých již byla ukončena KPU, zhodnotí na základě terénního průzkumu, do jaké míry byly prvky plánu společných zařízení (cestní síť, protierozní opatření, ekologická opatření a další zeleň, vodohospodářská opatření) realizovány oproti schválené dokumentaci, zda je dodržován stanovený management čili v jakém stavu se jednotlivá opatření nacházejí a zda plní svoji funkci.

Výsledky budou zpracovány v textové a grafické podobě a doplněny fotodokumentací.

Rozsah průvodní zprávy: **min. 40 stran textu**

Rozsah grafických prací: **na úrovni studie**

Seznam odborné literatury:

DUMBROVSKÝ, M., MEZERA J., A KOL., 2004: Metodický návod pro PÚ a související informace. VÚMOP Praha, Brno.

MADĚRA, P., ZIMOVÁ, E., 2005: Metodické postupy projektování lokálního ÚSES. Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie I.DF MZLU v Brně a Löw a spol., Brno.

SKLENIČKA, P., 2002: Základy krajinného plánování. Nakladatelství N. Skleničková, Říčany.

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech pozemkových úprav

Metodické pokyny pro zpracování diplomové práce na FŽP

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Blanka Kottová, Ph.D.**

Konzultant diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **červen 2010**

Termín odevzdání diplomové práce: **duben 2011**

I.S.

prof. Ing. Pavel Kovář, DrSc.
(vedoucí katedry)

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.
(děkan)

V Praze dne 23. 6. 2010

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Blanky Kottové, Ph.D. Všechny literární prameny, ze kterých jsem čerpala, jsem uvedla.

V Praze dne 19.04.2011

Vendula Marešová

Poděkování:

Děkuji především vedoucí diplomové práce Ing. Blance Kottové, Ph.D. za odborné vedení, laskavý přístup a ochotu při vypracování práce.

Děkuji zaměstnavateli zastoupenému ředitelem Pozemkového úřadu Praha-západ panem Ing. Petrem Chmelíkem za odbornou pomoc a podporu během studia.

Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům pozemkového úřadu a mým kolegům Ing. Stanislavu Vopaleckému, Ing. Josefu Šafaříkovi a především Ing. Jaroslavu Poděbradskému, který byl pro mě během studia významnou odbornou oporou a vděčím mu za řadu cenných rad a informací.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině za neutuchající podporu v průběhu celého studia.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou sledování vybraných prvků plánů společných zařízení realizovaných v rámci pozemkových úprav ve Středočeském kraji v okrese Praha-západ v pěti vybraných katastrálních územích. Práce se zabývá srovnáním navržených a realizovaných jednotlivých prvků plánu společných zařízení, jejich posouzením a zhodnocením účelu, ke kterému byly navrženy. Terénními průzkumy byl zjištěn skutečný stav realizovaných opatření. Bylo hodnoceno, zda je jejich provedení v souladu s projektovou dokumentací a zda plní svou funkci. Zvláštní důraz je v závěru kladen na posouzení výsadby. Diskuse je zaměřena na problematiku financování následné péče doplněnou rozhovorem se starostkou obce Středokluky, která vnese do práce svůj možná trochu odlišný pohled na danou problematiku z pozice obce a její činnosti.

Klíčová slova

Plán společných zařízení, zpřístupnění pozemků, protierozní opatření, biocentrum

Abstract

This thesis focuses on monitoring of the selected elements of the plans of common measures realized in relation with land plots adjustments in five selected cadastral areas in the Central Bohemia Region, District of Prague – West.

The thesis compares particular proposed and realized elements of the plans of common measures, considers these and evaluates purpose for which these elements of the plans of common measures were proposed. The true state of realized measures was determined on the basis of the on spot field examination. It was evaluated whether realization of particular measures was in compliance with the project documentation and whether they fulfil their function. In the closing part a special focus is dedicated to consideration of the planting. Discussion is oriented on the matter of financing of the subsequent care and to the interview with major of the municipality of Středokluky, who presents slightly different point of view into the thesis from the perspective of the municipality and its activity.

Key words

Plan of the common measures, access to the land plots, anti-erosion measures, bio-center

OBSAH

1.	Úvod.....	11
2.	Cíl práce	12
3.	Literární rešerše.....	13
3.1.	Krajina.....	13
3.2.	Krajinný ráz.....	13
3.2.1.	Hodnoty krajinného rázu.....	13
3.2.2.	Ochrana krajinného rázu	14
3.3.	Pozemkové úpravy	15
3.3.1.	Náklady na financování pozemkových úprav	16
3.3.2.	Koncepční předpoklady v činnosti pozemkových úřadů	17
3.4.	Plán společných zařízení	18
3.4.1.	Návrh plánu společných zařízení	19
3.4.2.	Formální podoba plánu společných zařízení.....	20
3.4.3.	Schvalování plánu společných zařízení	21
3.4.4.	Realizace a financování plánu společných zařízení	21
3.4.5.	Nejlepší realizované společné zařízení	22
3.5.	Výsadba zeleně.....	22
3.5.1.	Rozptýlená zezeň	22
3.5.2.	Zezeň územního systému ekologické stability	23
3.5.3.	Technologie založení výsadby	23
3.6.	Technický standard plánu společných zařízení.....	25
3.6.1.	Hodnocení podkladů pro navrhování PSZ.....	26
3.6.2.	Výstavba polních cest	27
3.6.3.	Zařízení k protierozní ochraně půdy.	27
3.6.4.	Vodohospodářská opatření.....	27
3.6.5.	Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí.....	28
4.	Metodika	29
5.	Charakteristika zájmového území Praha-západ	31
5.1.	Činnost Pozemkového úřadu Praha-západ.....	32
5.2.	Výběr zájmových území	33
5.2.1.	KPÚ Středokluky	34
5.2.2.	KPÚ Kozinec	34
5.2.3.	KPÚ Chýnice	34
5.2.4.	KPÚ Chýně	35
5.2.5.	KPÚ Velké a Malé Číčovice	35
6.	Charakteristika zájmových území	35
6.1.	k.ú. Středokluky	35
6.2.	k.ú. Kozinec	37
6.3.	k.ú. Chýnice	39
6.4.	k.ú. Chýně	40
6.5.	k.ú. Velké a Malé Číčovice	42
7.	Plány společných zařízení ve vybraných k.ú.	44
7.1.	Plán společných zařízení v k.ú. Středokluky	44
7.2.	Plán společných zařízení k.ú. Kozinec.....	46
7.3.	Plán společných zařízení v k.ú. Chýnice.....	48
7.4.	Plán společných zařízení v k.ú. Chýně.....	50

7.5.	Plán společných zařízení v k.ú. Velké a Malé Čičovice	53
8.	Realizované prvky z plánu společných zařízení ve vybraných katastrálních území	56
8.1.	k.ú. Středokluky	56
8.2.	k.ú. Kozinec	60
8.3.	k.ú. Chýnice	63
8.4.	k.ú. Chýně	64
8.5.	k.ú. Velké a Malé Čičovice	65
8.6.	Další realizované prvky v působnosti pozemkového úřadu Praha-západ - JPÚ Davle	65
9.	Terénní průzkum v zájmových území	67
9.1.	k.ú. Středokluky	67
9.2.	k.ú. Kozinec	74
9.3.	k.ú. Chýnice	77
9.4.	k.ú. Chýně	77
10.	Vyhodnocení	79
10.1.	opatření ke zpřístupnění pozemků	79
10.2.	protierozní opatření	80
10.3.	vodohospodářská opatření	80
10.4.	ÚSES	80
10.5.	Vyhodnocení výsadby	81
10.5.1.	k.ú. Středokluky	81
10.5.2.	k.ú. Kozinec	84
10.5.3.	k.ú. Chýně	86
10.5.4.	Shrnutí	87
11.	Diskuse	88
12.	Závěr	91
12.1.	Doporučení	91
13.	Přehled literatury a použitých zdrojů	93
14.	Grafické přílohy	97

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

PSZ	plán společných zařízení
KPÚ	komplexní pozemková úprava
JPÚ	jednoduchá pozemková úprava
Mze	Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
SGI	Soubor geodetických informací
SPI	Soubor popisných informací
KN	Katastr nemovitostí
BK	Biokoridor
VKP	Významný krajinný prvek
ÚSES	územní systém ekologické stability
ÚP	územní plán

1. Úvod

Česká krajina se v současné době potýká s důsledky negativních vlivů způsobených v průběhu 50. až 80. let 20. stol. Docházelo k obhospodařování velkých rozoraných zemědělských ploch, zavádění velkovýrobních technologií s negativním dopadem na životní prostředí. Důsledkem byl zánik polních cest, přirozených liniových prvků a dalších přírodních a krajinotvorných elementů. Kolektivizací zemědělství došlo k násilnému zpřetrhání vlastnických vztahů k půdě v zájmu tzv. celospolečenských potřeb, což vedlo ke ztrátě odpovědnosti jednotlivců za krajinu (Kubeš, 1996). Údaje v katastru nemovitostí České republiky tak často neodpovídají skutečnému stavu v terénu. V územích vysoce zemědělsky využívaných došlo k narušení ekologické stability krajiny, devastaci zemědělské půdního fondu vodní a větrnou erozí, snížení biodiverzity a narušení krajinného rázu. Velké hony znemožňovaly zemědělcům přístup na jejich pozemky. Vlastníci nemohli řádně vykonávat svá vlastnická práva a pozemky řádně užívat (Kaulich 2004).

Pozemkové úpravy si kladou za celý tuto situaci změnit. Řeší komplexně celé území a ve veřejném zájmu navrácí krajině její rozmanitost, racionálně uspořádávají vlastnické vztahy k zemědělským pozemkům, posilují angažovanost přístupu všech aktérů v péči o krajinu a vytváří podmínky pro správnou péči, tak abychom ji v co nejlepším stavu zachovali dalším generacím.

Tato práce se zabývá jednou z částí pozemkových úprav, a to plánem společných zařízení a jeho realizací. K tomuto účelu bylo vybráno pět zájmových území, na kterých bylo zjišťováno, do jaké míry a v jaké kvalitě byla realizace prvků plánů společných zařízení provedena. Zvláštní důraz je kladen na hodnocení výsadeb navržených prvků liniové i plošné zeleně. Diskuse je zaměřena na problematiku financování následné péče a na zhodnocení činnosti pozemkových úřadů a jejich roli při pozemkových úpravách.

2. Cíl práce

Cílem této práce je zhodnocení prvků plánu společných zařízení realizovaných na základě komplexní pozemkové úpravy. Po seznámení se s projektovou dokumentací KPÚ vybraných zájmových území, především s navrženými prvky plánu společných zařízení (cestní síť protierozní opatření, liniová i plošná zeleň, vodohospodářská opatření), provést terénní průzkum, na základě kterého vyhodnotit do jaké míry jsou jednotlivá opatření realizována oproti dokumentaci, zhodnotit realizace jednotlivých opatření, zhodnotit stav realizovaných opatření tj. zda plní svoji funkci a detailněji zhodnotit výsadbu.

Diplomová práce bude poskytnuta navrhovateli a pozemkovému úřadu.

3. Literární rešerše

3.1. Krajina

Jsou-li tématem této práce pozemkové úpravy a s nimi spojené realizace, pak je nejprve vhodné se zmínit o krajině jako takové. Pojem krajina je starogermánského původu a v období raného středověku označoval pozemek obdělávaný jedním hospodářem, tedy území, které člověk mohl pojmout z jednoho místa (Sklenička, 2003). V současnosti lze nahlížet na pojem krajina z mnoha různých úhlů a popisovat ji různými způsoby. Legislativa (zák.č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny) uvádí definici vědeckou a zní „Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky“ (Kaulich, Kamil. 2004).

Krajinu lze popsat různými způsoby, lze ji vymežit a definovat v prostoru a čase. Je sférickou částí zemského povrchu, souborem ekosystémů, poselství dějin, prostor, který můžeme pojmout pohledem. Je to systém s vlastní stavbou, fyziognomií, genetickými procesy, kybernetikou a fyziognomií (Šarapatka et. al., 2008). Krajinu vnímají lidé rozdílně podle svého zaměření, oblasti svého pozorování a vztahu, který ke krajině mají. Stejný prostor naprosto rozdílně vnímá politik, zemědělec nebo např. geolog (Stejskalová et. al., 2008). Pro pozemkové úpravy je nejdůležitějším vymezením krajinně ekologické pojetí, kdy je krajina chápána jako systém přírodních a člověkem podmíněných elementů, kde vzájemné vztahy mohou být harmonické nebo nevyvážené. V tomto pojetí je krajina studována z hlediska své struktury, funkce a dynamiky (Sklenička, 2003). Definice Formana a Godrona zní: „Krajina je heterogenní část zemského povrchu skládající se ze souboru vzájemně se ovlivňujících ekosystémů, který se v dané části povrchu v podobných formách opakuje“ (Forman, Godron, M. 1993).

3.2. Krajinný ráz

Krajina se v průběhu věků neustále vyvíjí a přetváří. Do přirozeného vývoje zasahuje svou činností člověk, který svým působením krajinu výrazně mění a narušuje její přirozený vývoj. Toto působení lze hodnotit z hlediska společenského zájmu či z pohledu míry narušení krajiny (Sklenička, 2003).

3.2.1. Hodnoty krajinného rázu

Hodnoty krajinného rázu mohou být přírodní nebo estetické povahy. Přírodní hodnota se skládá ze souboru znaků přírodní povahy, jenž ve vzájemné

provázanosti, v závislosti na své kvalitě a míře působení tvoří přírodní charakteristiku daného místa. Hodnota přírodních složek, které nejsou ovlivněny člověkem, jsou ve většině případů vnímány kladně. Čím více takových znaků a jejich silnější uplatnění, tím více je krajina vnímána jako přírodní. U složek, které jsou v různé míře ovlivňovány člověkem, může být jejich hodnota vnímána negativně (Bukáček, Matějka 1997).

Estetickou hodnotu krajiny vnímá každý člověk díky své intuici. Každý je schopen rozeznat škaredou krajinu od krásné a vnímat rozdíly mezi nimi. V tomto pohledu se různí lidé ve svých názorech shodují a krajinu hodnotí shodně (Löw, Míchal 2003).

3.2.2. Ochrana krajinného rázu

Tak, abychom mohli předcházeli snižování hodnot krajinného rázu, je třeba krajinný ráz dostatečně chránit. Je potřeba korigovat takové činnosti, které svým působením naruší pozitivní znaky a hodnoty místa.

Pojem krajinný ráz je v českém právu ukotven již od roku 1920, kdy jej zmiňuje zákon přídělový č. 47/1920 Sb. Pozemkový úřad je v něm nabádán, aby při přidělech pozemků *nenarušil krásy přírodní a ráz krajinný*. Dalším z předpisů je zákon scelovací č. 47/1948 Sb., kde je v ust. § 30 uvedeno: *„při pozemkových úpravách.... Bud' zajištěna ochrana památek všech druhů, přírodních krás a krajinného rázu“* (Sklenička, 2003).

V současném právním systému je ochrana krajinného rázu řešena v **§ 12 zák.č. 114/1992 Sb.** o ochraně přírody a krajiny „Ochrana krajinného rázu a přírodní park“.

(1) Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

(2) K umístování a povolování staveb, jakož i jiných činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

(3) K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Každá krajina, má svůj jedinečný ráz, ať už jakkoliv hodnotný. Pozemkové úpravy by měly významně přispět k jeho ochraně popř. obnovení (Vlasák et. Al., 2007).

Česká republika se musí vypořádávat z řadou hříchů z minulosti, které ztěžují činnosti spojené s ochranou a péčí o životní prostředí, s výše zmiňovanou ochranou krajinného rázu apod. Jedním z velkých úskalí je nevyřešení vlastnických vztahů, roztržitost půdní držby, nejasná vlastnictví a nesoulad informací uvedených v katastru nemovitostí se skutečným stavem. Významným nástrojem pro nápravu těchto nedostatků jsou právě pozemkové úpravy (Pivcová, 2007).

3.3. Pozemkové úpravy

Účel pozemkových úprav je definován v ust. § 2 zák.č.139/2002 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991Sb. o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v platném znění. V něm se uvádí, že pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako závazný podklad pro územní plánování.

Formy pozemkových úprav definuje tentýž zákon v §4, ve kterém se uvádí, že pozemkové úpravy se provádějí zpravidla formou **komplexních pozemkových úprav (dále také KPÚ)**. Pokud je nutné vyřešit pouze některé hospodářské potřeby (například urychlené scelení pozemků, zpřístupnění pozemků) nebo ekologické potřeby v krajině (například lokální protierozní nebo protipovodňové opatření) nebo když se pozemkové úpravy mají týkat jen části katastrálního území, provádějí se formou **jednoduchých pozemkových úprav (dále také JPÚ)**. V tomto případě může pozemkový úřad upravit náležitosti návrhu a provádění pozemkových úprav

odlišně, než stanoví zvláštní právní předpis (§ 27), kterým je vyhláška č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav.

Pro účelné obhospodařování zemědělské půdy není žádoucí současná neuspořádanost vlastnických vztahů na převážné většině území ČR. Tento nedostatek mají za cíl odstranit pozemkové úpravy, které jsou formou krajinného plánování a které k dosažení svého cíle využívají právní, biotechnická a organizační opatření (Sklenička, 2003). Pro rozvoj celé obce včetně vlastníků a hospodařících zemědělců jsou vyjasněné vlastnické vztahy velmi důležité. Obec si může na tomto podkladě vybudovat vlastní informační systém s velkou škálou možností uplatnění, a využít jej pro svou dotační politiku (Vlasák et. al., 2007).

3.3.1. Náklady na financování pozemkových úprav

Ministerstvo zemědělství vytvořilo "Plán činnosti pozemkových úřadů včetně potřeb finančního zabezpečení v letech 2010 až 2013". Tento čtyřletý plán konkrétně rozpracovává koncepci pozemkových úprav a stanovuje priority pro oblast pozemkových úprav. Na letošní rok je připraveno celkem 2,33 miliard Kč na pozemkové úpravy, což představuje zatím rekordní objem peněz. Na základě schválených návrhů pozemkových úprav se zpřístupňují pozemky vybudováním nových polních cest, realizují se vodohospodářská, protipovodňová a protierozní opatření a vysazuje se zeleň. Pozemkové úřady jsou financovány z několika zdrojů. Jedná se o státní finanční prostředky, prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie, dále rozpočet Pozemkového fondu a prostředky z tzv. protipovodňového konta (tab.č.1).

Podstatným finančním zdrojem zejména pro realizace společných zařízení je Program rozvoje venkova, konkrétně opatření I.1.4. Pozemkové úpravy. Z těchto prostředků se zpřístupňují pozemky novými polními cestami, realizují se vodohospodářská, protipovodňová a protierozní opatření, provádí se výsadba zeleně, a to na základě schválených návrhů pozemkových úprav .

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova je nejvýznamnějším zdrojem podpory komplexního rozvoje venkova pro všechny členské země EU. Je jediným fondem, který zahrnuje a dále rozšiřuje všechny dosavadní programy podpory poskytovaných zemědělcům i obyvatelům venkovských regionů v rámci Společné zemědělské politiky EU. S ohledem na hospodářské, environmentální a sociální prvky udržitelnosti byly stanoveny podle tří témat, které se nazývají „tematické osy“

- zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- zlepšování životního prostředí a krajiny
- zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti

V případě, když jsou pozemkové úpravy vyvolány realizací liniových staveb, pak poměrnou část, která je zpravidla určena studií přímo dotčených pozemků a jejich širších vazeb, hradí Ředitelství silnic a dálnic a.s.

Rok	VPS	PPEO	PRV	ŘSD	PF ČR	ostatní	celkem
2010	928 210	478 645	644 083	152 858	282 293	2 662	2 478 832
2011	1 027 794	629 712	1 421 030	235 932	214 449	2 240	3 531 156
2012	1 078 585	491 710	1 599 511	225 605	203 723	33 080	3 677 214
2013	1 129 121	522 944	1 501 963	251 060	144 881	31 901	3 584 870

Tab. 1. Celková potřeba finančních prostředků (v tis. Kč), zdroj: informační systém Mze

3.3.2. Koncepční předpoklady v činnosti pozemkových úřadů

Plán činnosti řeší období 2010–2013 s přihlédnutím k tomu, že zhruba pro toto období jsou připravovány podklady ohledně vytvoření rezervy státní půdy pro potřeby resortu zemědělství a pro tuto etapu také platí Program rozvoje venkova (2007 až 2013).

V daném období se ve smyslu Koncepce předpokládá především ve stěžejní činnosti těchto úřadů, tj. v pozemkových úpravách, následující:

- ročně zahajovat/ukončovat cca 200 řízení o komplexních pozemkových úpravách (cca 100 tis. ha) a cca 30 řízení o jednoduchých pozemkových úpravách (cca 10 tis. ha)
- přednostně řešit ve spolupráci s Pozemkovým fondem (PF ČR) pozemkové úpravy (vlastnické vztahy) v problémových katastrálních územích, mj. dotčených nedokončeným přidělovým řízením a nedokončeným scelováním dle zákona č. 47/1948 Sb.,
- přednostně zajistit postup pozemkových úprav, na nichž participuje stavebník (zejména liniové stavby) a pozemkové úpravy, jejichž provedení se požaduje z důvodu ochrany území před povodněmi,
- zahajovat a dle kapacitních možností a finančních možností řešit pozemkové úpravy v územích, kde se pro to vyslovili vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy v dotčeném katastrálním území,

- zajistit takový postup ve zpracování návrhů pozemkových úprav, aby mohly být maximálně využívány finanční zdroje EU, které jsou zaměřené především do realizační části, tzn. výstavbu společných zařízení (technických opatření),
- postup pozemkových úprav koordinovat s postupem digitalizace katastru nemovitostí, kterou zajišťuje resort zeměměřictví a katastru ve smyslu příslušného usnesení vlády ČR.
- co nejvíce zapojit místní samosprávu (místní akční skupiny a další místní iniciativy) do procesu pozemkových úprav,
- připravit návrh novely zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 139/2002 Sb.) (Kaulich, 2010).

Z celkové výměry zemědělské půdy ČR je provedeno a rozpracováno 23 % pozemkových úprav (JPÚ + KPÚ).

3.4. Plán společných zařízení

Plán společných zařízení (dále také PSZ) je komplexem prostorově a funkčně provázaných opatření k zajištění základních cílů pozemkových úprav. Má podobu krajinného plánu uvnitř KPÚ, jehož výstupem je soubor opatření polyfunkčního charakteru. Skladebný prvek územního systému ekologické stability (dále také ÚSES) tak může plnit funkce protierozní, vodohospodářskou, estetickou a další (Sklenička, 2003).

Dle ust. §9 odst.8 zákona č.139/2002 Sb. předchází návrhu nového uspořádání pozemků vlastníků zpracování plánu společných zařízení, kterými jsou zejména

a) opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků jako polní nebo lesní cesty, mostky, propustky, brody, železniční přejezdy a podobně,

b) protierozní opatření pro ochranu půdního fondu jako protierozní meze, průlehy, zasakovací pásy, záchytné příkopy, terasy, větrolamy, zatravnění, zalesnění a podobně,

c) vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod a ochraně území před záplavami jako nádrže, rybníky, úpravy toků, odvodnění, ochranné hráze, suché poldry a podobně,

d) opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, zvýšení ekologické stability jako místní územní systémy ekologické stability, doplnění, popřípadě odstranění zeleně a terénní úpravy a podobně.

Cílem těchto opatření je snaha o zpomalení degradačních procesů na zemědělské půdě, ochrana proti vodní a větrné erozi, zúrodnění půdního fondu včetně vhodného prostorového a funkčního uspořádání druhů pozemků. Ochrana půdy, vody a krajiny je prioritou, ostatní požadavky na pozemky lze řešit až sekundárně. Opatření mají zlepšit vodní režim území včetně jakosti povrchových a podzemních vod, upravit vodohospodářské poměry včetně povodňové ochrany a ochrany vodních zdrojů. Mají zajistit ekologickou rovnováhu přírodního prostředí. Opatření zahrnuje řešení ÚSES na úrovni plánu, řešení tvorby a ochrany krajinného rázu, podpory biodiverzity krajiny, udržení estetických hodnot, obnovy tradičních a kulturních hodnot území, řešení zemědělského dopravního systému, tj. zpřístupnění pozemkových tratí i jednotlivých pozemků a zvýšení prostupnosti krajiny (Dumbrovský a Mezera 2000).

3.4.1. Návrh plánu společných zařízení

Při navrhování projektu je nutné zohlednit přírodní podmínky a veškeré krajinnotvorné, ekologické, půdoochranné a jiné ekologické aspekty, tak aby mohla být zajištěna polyfunkčnost navrhovaných opatření. V takové situaci není možné akceptovat vždy veškeré návrhy a přání vlastníků. Lze doporučit využití zkušeností místních znalců (Dumbrovský a Mezera 2000).

Návrh plánu společných zařízení sestává ze čtyř základních kroků:

1. stanovení obvodu pozemkové úpravy
2. plošná zonace území
3. návrh delimitace kultur
4. vymezení a návrh společných zařízení

Plošná zonace obvodu pozemkové úpravy řeší především plochy vyloučené z pozemkových úprav a plochy nesměnitelné, pásma hygienické ochrany, zvláště chráněná území a jiné zájmy ochrany přírody, stávající meliorační zařízení (odvodnění, závlahy....), dopravní obslužnost, biogeografickou diferenciaci a další dílčí problematiky podle specifík řešeného území. Mezi společná zařízení se zařazují zejména polní cesty, skladebné prvky ÚSES, protierozní opatření, vodohospodářská opatření a další krajinnotvorné prvky (Sklenička, 2003).

3.4.2. Formální podoba plánu společných zařízení

Plán společných zařízení **dle ust. § 9 vyhl.č. 545/2002 Sb.**, v platném znění

(1) Plán společných zařízení se zpracuje tak, aby obsahoval přehled všech navržených společných zařízení včetně změn druhů pozemků; v případě potřeby jsou zvláště uvedeny ty změny druhů pozemků, jichž se netýkají navrhovaná společná opatření. Plán obsahuje rovněž přehled výměry půdy, kterou je nutno vyčlenit k provedení společných zařízení, s rozdělením na pozemky ve vlastnictví státu, obce, popřípadě pozemky jiných vlastníků.

(2) Plán společných zařízení se nezpracovává, jde-li o jednoduché pozemkové úpravy prováděné za účelem upřesnění nebo rekonstrukce přidělu nebo když nebudou navrhována žádná společná zařízení.

(3) Výsledky podrobného průzkumu terénu podle § 3 odst. 2 se vyhodnotí spolu s podmínkami dotčených orgánů a promítnou se do návrhu plánu společných zařízení. Návrh se projedná s těmito orgány na kontrolním dni.

(4) V plánu společných zařízení se celý obvod pozemkových úprav posoudí též z hlediska erozního ohrožení a povodňových rizik, posoudí se možnost retence území ve vztahu k ochraně vody. Současný stav i případný návrh protierozních opatření se posuzuje na základě výpočtu průměrné ztráty půdy a jeho porovnání s přípustnou hodnotou ztráty půdy stanovenou podle hloubky půdního profilu. O použití jednotlivých způsobů ochrany rozhoduje zejména jejich účinnost, požadované snížení smyvu půdy, snížení maximálních průtoků a nezbytná ochrana vodních zdrojů, koryt vodních toků, vodních nádrží a zastavěných částí obce. Plán společných zařízení v části zaměřené na protierozní a protipovodňová opatření musí být doplněn návrhem agrotechnických opatření, se kterým budou vlastníci pozemků prokazatelně seznámeni; v poznámkách pod tabulkou č. 2 se uvede, že na dotčené pozemky se vztahují agrotechnická opatření podle plánu společných zařízení.

(5) Pro společná zařízení se přednostně použijí pozemky, které v rámci pozemkových úprav byly vykoupeny nebo darovány ve prospěch státu a jsou uvedeny v bodu 7 písm. b) přílohy.

(6) Při sestavování grafického počítačového souboru nové digitální katastrální mapy se druhy pozemků přizpůsobují výslednému stavu vlastnických hranic nových

pozemků; s tím související upřesnění výměr se nepovažuje za rozpor vůči návrhu plánu společných zařízení, ke kterému se dotčené orgány již vyjádřily.

(7) Realizací prvků územního systému ekologické stability podle plánu společných zařízení se rozumí výsadba porostu a péče o něj po dobu 3 let od jeho výsadby.

(8) Při navrhování a realizaci společného zařízení v místě, kde se již nachází drenážní systém, podzemní vedení nebo zařízení apod., je třeba postupovat tak, aby nedošlo k porušení funkce těchto zařízení.

3.4.3. Schvalování plánu společných zařízení

Plán společných zařízení je vždy projednáván sborem zástupců vlastníků a schvaluje ho zastupitelstvo obce na veřejném zasedání. Po schválení návrhu KPÚ přecházejí společná zařízení obvykle do vlastnictví obce, ale mohou také přejít do vlastnictví jiných osob, pokud tato zařízení slouží veřejnému zájmu (Hladík, Pivcová 2005). V ojedinělých případech se mohou nechat v soukromém vlastnictví jednotlivce nebo právnické osoby, která je ochotná hradit náklady na následnou péči a údržbu. U nových výsadeb zeleně se doporučuje smluvní ujednání následné péček dodavatele nejméně 5-8 let. Převodem společných zařízení na obec dostává obec poměrně značný závazek v podobě nákladů na péči o zeleň a údržbu a rekonstrukci stavebních zařízení (Vlasák et. al., 2007) dle vyhl.č. 545/2002 Sb., v platném znění, o postupu při provádění pozemkových úprav, se realizací prvků ÚSES podle PSZ rozumí výsadba porostu a péče o něj po dobu tří let o jeho výsadby. Touto problematikou se budu podrobněji zabývat v praktické části práce.

3.4.4. Realizace a financování plánu společných zařízení

Pro návrh plánu společných zařízení se přednostně využívají státní a obecní pozemky. V případě, že tyto pozemky nemají dostatečnou výměru, podílí se na výměře všichni vlastníci poměrným dílem výměr svých pozemků (Hladík, Pivcová 2005).

Jednotlivé prvky plánu společných zařízení mohou svou funkci začít plnit ihned po realizaci, např. když usnadní přístup na pozemky, sníží intenzitu eroze, zabrání lokálním záplavám apod. Nebo mohou svou funkci plnit až po určité době od realizace. Jedná se o opatření biologického charakteru, jako jsou nově vysázené biokoridory a biocentra, interační prvky, revitalizace toku, ochranné zatravnění nebo zalesnění (Vlasák et. al., 2007).

3.4.5. Nejlepší realizované společné zařízení

Popularizaci oboru pozemkových úprav bezesporu pomáhá **Soutěž o nejlepší realizované společné zařízení**. Díky této soutěži dochází ke zviditelnění a přiblížení pozemkových úprav neotřelou formou jak odborné, tak laické veřejnosti. Soutěž je zajímavá nejen pro investory (pozemkové úřady), ale i pro projektanty a stavební firmy, jelikož slouží k vyzdvižení kvalitní společné práce.

Soutěž pořádá Ústřední pozemkový úřad (Ministerstvo zemědělství) ve spolupráci s Českomoravskou komorou pozemkových úprav. Dne 21. 3. 2011 byl vyhlášen 5. ročník.

3.5. Výsadba zeleně

Zeleň, pod kterou se představíme především trvalou vegetaci hraje zásadní úlohu při utváření kvalitního životního prostředí. Jejím typickým znakem je schopnost za určitých podmínek plnit více funkcí. Při jejím navrhování a plánování je proto dosažení takové polyfunkčnosti hlavním cílem (Mareček 2005).

Díky svému charakteru je zeleň v prostoru a v čase velmi proměnlivým prvkem. Nikdy ji nemůžeme posuzovat jako plně dokončenou, vždy se nachází v určitém stupni vývoje. Tento faktor je nutné zohlednit při jejím projektování a zvláště pak při plánování údržby (Mareček 2005).

3.5.1. Rozptýlená zeleň

Pod pojmem rozptýlená zeleň je třeba si představit všechny dřevinné porosty včetně bylinného patra, které nejsou součástí intravilánu sídel a nejsou součástí lesa. Do této skupiny zahrnujeme neovocné i ovocné druhy dřeviny, které byly výsledkem cílené realizace nebo byly založeny spontánně (Mareček 2005).

Rozptýlenou zeleň lze rozdělit (Bulíř a Škorpík 1987)

Dle umístění v terénu:

- doprovodná – doprovází přírodní nebo technický útvar /vodoteč, silnice, terasa/
- samostatná /remízek, větrolam, solitéra/

Dle půdorysné dispozice:

- liniová tj. stromořadí, pásy o šíři do 5m, pruhy o šíři 5-30m
- liniová přerušovaná
- plošná tj. nika (nad 500m²), remízek (100-500m²), skupina (více než 3ks)

- bodová nebo solitérní, 1-3 ks.

Dle prioritní funkce:

- izolační, asanační / speciální útvary mikroklimaticko-hygienické/
- melioračně biologický, zejména zajišťování ekologických krajinných vazeb
- esteticko – sociální, zejména zajišťování výtvarných a rekreačních krajinných aspektů
- produkční: ovocnářství, produkce dřevin mimo les, produkce biomasy aj.

Výše uvedené především biologické funkce zeleně nelze nahradit žádným alternativním technickým řešením. Vegetace je základem většiny ekosystémů a plní vůči nim výraznou stabilizační funkci. Výsledkem realizace těchto prvků je zvýšení biodiverzity, ekologické stability a ochrana genofondu, jako součásti národního bohatství země (Jech 2005).

Pro každé stanoviště by měla být skladba dřevin vhodně zvolena tak, aby mohla plnit všechny své funkce. Prioritou je využití původních druhů. Je možné využít i vlastnosti nepůvodních nebo introdukovaných druhů. A to především tam, kde stanovištní podmínky neodpovídají původnímu stavu a domácí druhy nejsou schopny plnit svoji biologickou funkci. Takové řešení je třeba pečlivě zvážit a získat k němu souhlas orgánu ochrany přírody (Jech 2005).

3.5.2. Zeleň územního systému ekologické stability

Tato kategorie zeleně řeší hlavně prostorové prolínání vnější krajinné zeleně do intravilánu obce. Jedná se zejména o lokální biocentra, biokoridory a interakční prvky. Vzájemnou vnitřní a vnější prostorovou provázaností vytváří podmínky pro plnění všech svých funkcí: ekologické, protierozní, hydrologické atd. (Mareček 2005).

3.5.3. Technologie založení výsadby

Volba způsobu založení vychází z architektonického záměru, preferovaných funkcí porostu v krajině, přírodních poměrů v území, specifických podmínek lokality a především termínem výsadby. Při volbě druhu, tvaru, typu a velikosti či věku sazenice musí být přihlédnuto k účelu výsadby, výměře a tvaru pozemku, kvalitě a mocnosti půdního pokryvu, výživnému a vodnímu režimu. Výživná stanoviště a úzké pozemky by měly být osázeny většími /staršími/ sazenicemi v konečných výsadbových vzdálenostech neboť mladší a menší sazenice na výživných půdách vyžadují více pěstebních zásahů ve výchovném období, zvláště odplevelování.

Chudá a degradovaná stanoviště /např. protierozní meze/ je vhodné osázet hustě mladými sazenicemi, které se lépe ujímají a rostou, protože nemají velkou konkurenci (Nepimachová, CLIVIA 2008).

Doba výsadby - prostokořenné sazenice listnáčů se vysazují na podzim po opadu listů až do zámrazu, na jaře po rozmrznutí půdy do začátku rašení. Dřeviny se zemním balem od konce srpna do zamrznutí, na jaře do fáze intenzivního rašení.

Výsadba dřevin - dřeviny se vysazují do připravených jamek, jejich velikost musí být přiměřená kořenovému systému sazenice nebo velikosti balu. Bezprostředně před sázením je třeba zkontrolovat zdravotní stav dřevin – vysazují se pouze živé sazenice, nepoškozené suchem, mrazem, škůdci, chorobami, mechanickým zásahem. Kontrola je zvláště důležitá u dřevin zazimovaných v základce. Vysazené rostliny se zasypávají nejprve nejkvalitnější zeminou. Okamžitě po výsadbě, pokud půda není vlhká nebo nehrozí déšť je třeba provést důkladnou zalivku. Kmínkové tvary se kotví k jednomu svislému kůlu pomocí vázacího materiálu. Silnější kmínky se doporučuje obalit jutovým páskem pro omezení transpirace vody (Nepimachová, CLIVIA 2008).

Ochrana proti zvěři - větrolamy je doporučeno oplotit, je třeba počítat se zachování průchodu pro zvěř. Důležitou ochranou proti okusu je instalace chráničů kmínků proti okusu a vytloukání zvěří / králíčí pletivo, PVC chrániče, ekologické tubusy/. Oplotnění je zpravidla provedeno lesnickým pletivem a je opatřeno bránami pro vjezd obsluhy. Keře a mladé sazenice budou ošetřeny chemickým repelentem.

Zamulčování výsadeb - bezprostředně po výsadbě jsou okrajové pásy keřů zamulčovány, výsadbové pásy doprovodné zeleně zaborkovány a to nástylkou borky ve vrstvě min. 15cm, slabší vrstvou nelze docílit požadovaného efektu.

Technologie povýsadbové péče - dokončovací péče po výsadbě by měla být zabezpečena po dobu pěti let. V tomto období se rozhoduje o nastartování a celkové úspěšnosti vegetačního prvku a proto je nutné dřevinám a porostům nacházejícím se ve vývojovém stadiu výchovy věnovat mimořádnou pozornost. V praxi je problematika následné péče a především její financování ožehavým tématem a proto se touto problematikou budou blíže zabývat v praktické části práce a především v diskusi.

Výchovný řez - jeho smyslem je vytvarování dostatečně pevné a pružné koruny u kmínkových tvarů listnáčů, získání přirozeného a pevného tvaru u listnatých keřů.

Spočívá ve stále mírnějším zkracování hlavních výhonů a odstraňování konkurentů. Špičáky a keřové tvary stromů se vedou zkracováním a vyřezáváním obrostu k tvorbě pevného, vysokého a rovného kmínku.

Zálivka - k nezbytným pěstebním opatřením v 1.roce počítáme zálivku, zejména při dlouhotrvajícím a suchém teplém počasí. Pravidelná a dostatečná zálivka v 1.roce po výsadbě významně sníží výpadky dřevin a dobře nastartuje růst dřevin na trvalém stanovišti. Ke zvýšení vláhových poměrů výrazně přispěje zamulčování výsadeb.

Ochrana před plevely - spočívá v pravidelném sečení trávy v meziřadí větrolamu a pravidelném obžínání výsadeb protierozní meze, dále v okopávce vysázených stromů. Kosení a okopávku je vždy výhodné spojit. Podle počasí a růstu plevelů se kultivace v průběhu roku opakuje 2x-4x. Zásadou je zničení plevelů před jejich vykvetením. Pokosenou biomasu je účelné použít jako nastýlku okolo sazenic.

Ochrana proto kusu zvěří - výsadbu je nutné opakovaně chránit repelentním nátěrem (Morcusin, Aversol) aplikovaným na podzim a pravidelně provádět kontroly stavu oplocení a současně úvazků rostlin.

Přihnojování - plnými hnojivy (NPK, Cererit) nebo hnojivy tabletovými (Silvamix Forte) 1x za 2-3 roky zjara na povzbuzení růstu

Udržovací řez - se dotýká jednotlivých stromů či keřů. Smyslem je udržet dřevinu v dobré kondici a růstu. U stromů se provádí průklest zpočátku silnější, později se omezí na preventivní odřezání suchých či překážejících větví. Průklest se provádí v zimním období. Odřezané větve se štěpkují pomocí štěpkovačů, štěpka se vrací do porostů. Prořezávkami se redukuje počet jedinců na ploše, likvidují se nežádoucí výplňové dřeviny. Prořezávky se provádí v zimě. Modelace systémem prořezávek a probírek se uskutečňuje etapovitě, vždy v odstupu několika let. Tvarování okrajů porostů : odřezání nebo zkracování překážejících větví, vyvětvování stromů a stříhání živých plotů patří též k modelačním zásahům. Pravidelná musí být i kontrola zdravotního stavu, případná ochrana proti škůdcům a chorobám, zejména karanténním (Nepimachová, CLIVIA 2008).

3.6. Technický standard plánu společných zařízení

Ústřední pozemkový úřad ve snaze usnadnit práci pozemkovým úřadům zajistil vypracování technického standardu PSZ (dále jen standard). Je pomůckou při zadávání KPÚ, při průběžné kontrole zhotovitelů a zejména při kontrole kvality

přebíraných projektových prací. Je zároveň účinnou podporou při realizaci navržený prvků plánu společných zařízení pozemkových úprav.

Použitím metodiky použité ve výše uvedeném standardu dospějeme k určitém hodnocení PSZ, posuzovanému z různých pohledů. Za jedno z hlavních kritérií hodnocení můžeme považovat soulad PSZ s požadavky stavebního zákona. Tato souvislost je vymezena ustanovením §12 zákona č. 139/2002 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, v platném znění, (dále jen zákon), zejména pak odst.3, jehož smyslem je : rozhodnutím o schválení návrhu pozemkových úprav se upouští od vydání územního rozhodnutí o umístění společných zařízení pozemkové úpravy, které jsou stavbami a také rozhodnutím o využití území pro společná zařízení, která nejsou stavbami. Toto vymezení v zákoně ve spojení s faktem, že stát financuje výstavbu společných zařízení a je tudíž jejich stavebníkem, dává jasně na vědomí požadavek zákonodárce, že pozemkové úpravy musí být prováděny také v souladu s požadavky stavebního zákona. Z tohoto důvodu se jako efektivní nástroj pro hodnocení kvality dokumentace PSZ ukázalo ověřování náležitostí cestou dokumentací pro stavební povolení. Požadavky správních řízení spojených s povolením a realizací staveb společných zařízení jsou efektivním testem kvality dokumentace PSZ.

3.6.1. Hodnocení podkladů pro navrhování PSZ

Ústředním pozemkovým úřadem byla provedena řada šetření, při kterých byly zjištěny závažné nedostatky v hodnocených zadávacích dokumentacích návrhů KPÚ. Nedostatky se týkaly zejména nedostatečně zjištěného stavu území, ve kterém mám být navrhován PSZ a uskutečněna KPÚ. Zadavatelé návrhů KPÚ dosti často opomenuli nebo nepořídili podklady, které by jim poskytli více informací potřebných ke kvalifikovanému a výstižnému zadání návrhu KPÚ. Velice sporadicky byly před zadáním návrhu KPÚ prověřeny vodohospodářské poměry zájmového území, např. studií odtokových poměrů nebo geologické poměry např. geologickým průzkumem. Nedostatečně byly prošetřovány situace zabezpečení území proti účinkům povodní, nebyla prováděna žádná předběžná šetření o síti místních komunikací apod.

K této otázce bych ráda zmínila doporučení, kterého se pozemkovým úřadům dostává ze stran odborné veřejnosti, a to, aby si před zahájením zadávacího řízení ohledně zadání komplexní pozemkové úpravy pozemkový úřad nechal vypracovat předběžnou studii zájmového území, která by následně byla podkladem pro vypracování zadávací dokumentace. Tento krok považuji za velice užitečný, neboť z vlastní praxe mohu říci, že v průběhu KPÚ se opravdu může vyskytnout řada

problémů, které nebyly v zadávací dokumentaci zachyceny, a nastávají složitá jednání s projektanty, kdo je za vzniklou situaci odpovědný.

3.6.2. Výstavba polních cest

Nejčastěji realizovaným prvkem plánu společných zařízení je bezesporu výstavba polních cest. Přesto se ve vypracovaných projektech dají nalézt značné nedostatky jako např. navrhování nevhodných vzorových příčných profilů cest. V projektech se objevují šířky průjezdných profilů pod 3,5m, což nemůže vyhovovat zemědělské technice. Dalším z problémů je pak neprovázanost cestního systému se soudním katastrálním územím.

3.6.3. Zařízení k protierozní ochraně půdy.

Veškeré prvky jsou mezi sebou těsně propojeny tak, aby účel ke kterému byly navrženy, byl co nejlépe naplněn. Z provedeného průzkumu Ústředního pozemkového úřadu bylo zjištěno, že projektanti ve svých návrzích neprávem opomíjejí systémový přístup protierozní ochrany, který předpokládá prioritu netechnických protierozních opatření. Pro lepší využití tohoto systému je však důležitá dobrá komunikace s hospodařícími vlastníky a nájemci pozemků a jejich ochota zodpovědného hospodaření. V současnosti je toto erozně zodpovědné hospodaření vnímáno spíše jako znehodnocování pozemků. Při navrhování technických opatření dochází často k nesprávnému použití, kdy se například nevhodně navrhuje zasakovací průlehy bez znalosti infiltračních schopností půdního pokryvu, svodné příkopy, které neodvádějí vodu se splaveninami do bezpečných recipientů a podobně.

3.6.4. Vodohospodářská opatření

Největší nedostatky byly zjištěny při hodnocení vodohospodářské části dokumentace PSZ. Návrhy jsou jen velmi zřídka podloženy důkladným hydrogeologickým průzkumem. Často není důsledně vyřešen problém rychlého odtoku vody z krajiny, zanedbávání významu retence vody v krajině. Údolní polohy jsou ponechávány ve vysokém stupni zornění, zatravnění není navrhováno. Nejsou v dostatečném rozsahu vyhodnocována ani navrhována opatření, sloužící k aktivnímu zadržování vody v krajině. Velmi často je navrhováno rychlé odvedení vody z řešeného prostoru, základní hydrografická síť je ponechávána ve stavu napřímení a v hlubokých korytech. Tím je široce zanedbávána možnost uskutečnit žádoucí revitalizaci říčních systémů cestou pozemkových úprav. V PSZ bývají navrhována protipovodňová zařízení, aniž by byly jakkoliv doloženy povodňové

škody, resp. aniž by byly porovnávány náklady na jejich výstavbu s efektem odstraněných povodňových škod. Nepříjemně časté je navrhování poldrů bez spolehlivých hydrotechnických výpočtů jejich účinnosti. Návrhy vodohospodářských opatření nejsou zpravidla řešeny fundovanými odborníky.

3.6.5. Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí

Při hodnocení návrhů těchto prvků bylo nejčastěji zjištěnou závadou navrhování parametrů hlavních prvků ÚSES (biocentra, biokoridory) pod jejich minimálními hodnotami, jak jsou stanoveny v příslušných oborových podkladech. Zhotovitelé návrhů ÚSES v PSZ v některých případech opomíjejí nutnost upozornit následné vlastníky pozemků na povinnosti spojené s vlastnictvím pozemků určených pro funkci v ÚSES. Což v praxi znamená, že zástupci obce často nelibě nesou povinnost převzít závazek po uplynutí následné péče a zahrnout výdaje na údržbu do svého rozpočtu.

4. Metodika

Pro toto téma diplomové práce jsem se rozhodla především proto, že jsem zaměstnancem Pozemkového úřadu Praha-západ, kde v současné době pracuji v oddělení pozemkových úprav a spolupodílím se na činnostech spojených s realizací PSZ. Chtěla bych tímto vyzdvihnout práci mých kolegů Ing. Stanislava Vopaleckého a Ing. Jaroslava Poděbradského, kteří jsou mi v seznamování se s touto problematikou velkou oporou. Prvním krokem po výběru tématu bylo provedení celkové analýzy katastrálních území Praha-západ, podrobné seznámení s proběhlými a probíhajícími pozemkovými úpravami a s realizovanými prvky PSZ. Na základě takto získaných informací jsem provedla výběr katastrálních území, které budou splňovat podmínky zadání.

V okrese Praha-západ tyto podmínky splňovaly katastrální území: Středokluky, Kozinec, Chýnvice, Chýně, Velké a Malé Čičovice

V archivu pozemkového úřadu jsem vyhledala dokumentaci jednotlivých KPÚ a projektové dokumentace k jednotlivým realizacím. V průběhu podzimu 2010 a zimy 2011 jsem provedla několik terénních průzkumů, jejichž cílem bylo zhodnotit

- do jaké míry jsou jednotlivá opatření realizována oproti dokumentaci
- zhodnocení realizace jednotlivých opatření tj. zda byly realizovány dle dokumentace nebo došlo ke změně
- zhodnocení stavu realizovaných opatření tj. zda plní svoji funkci
- detailnější zhodnocení výsadeb tj. jejich stav, okusy od zvěře, chybějící část výsadby apod.

Použité podklady

Pro zpracování diplomové práce byly použity zejména podklady získané z archivu Pozemkového úřadu Praha-západ, se svolením ředitele pozemkového úřadu Ing. Petra Chmelíka.

- dokumentace KPÚ v tištěné podobě
- mapové podklady – ortofotomapy 2010 v digitální podobě poskytnuté Českým zeměměřickým a katastrálním úřadem, katastrálním pracovištěm Praha-západ

- údaje z informačního systému PÚ - Katastr nemovitostí, databáze SPI a SGI, poskytnuté Českým zeměměřickým a katastrálním úřadem, katastrálním pracovištěm Praha-západ
- údaje z informačního systému MZe – www.eagri.cz
- dokumentace projektů pro realizace
- ústní sdělení a konzultace pracovníků pozemkového úřadu Ing. Jaroslava Poděbradského, Ing. Stanislava Vopaleckého a Ing. Josefa Šafaříka, dále Ing. Nepimachové CLIVIA s.r.o. a starostky obce Středokluky Ing. Jitky Holcmanové

Zpracování podkladů

- mapové výstupy byly zpracovány v programu Microstation V7i
- tabulky a grafy byly zpracovány v MS Office 2000 nebo 2007

Hodnocení výsadeb

Za účelem zhodnocení výsadeb byly prováděny terénní průzkumy, při kterých bylo sledováno, do jaké míry je výsadba realizována dle projektové dokumentace. Bylo provedeno vyhodnocení skutečného stavu výsadby, tzn. stav rostlin, jejich zapěstění, vitalita apod. Bylo provedeno sečtení stromů, posouzení stavu a kvality. Vše bylo zapsáno do tabulek. Proběhla konzultace s autorským dozorem.

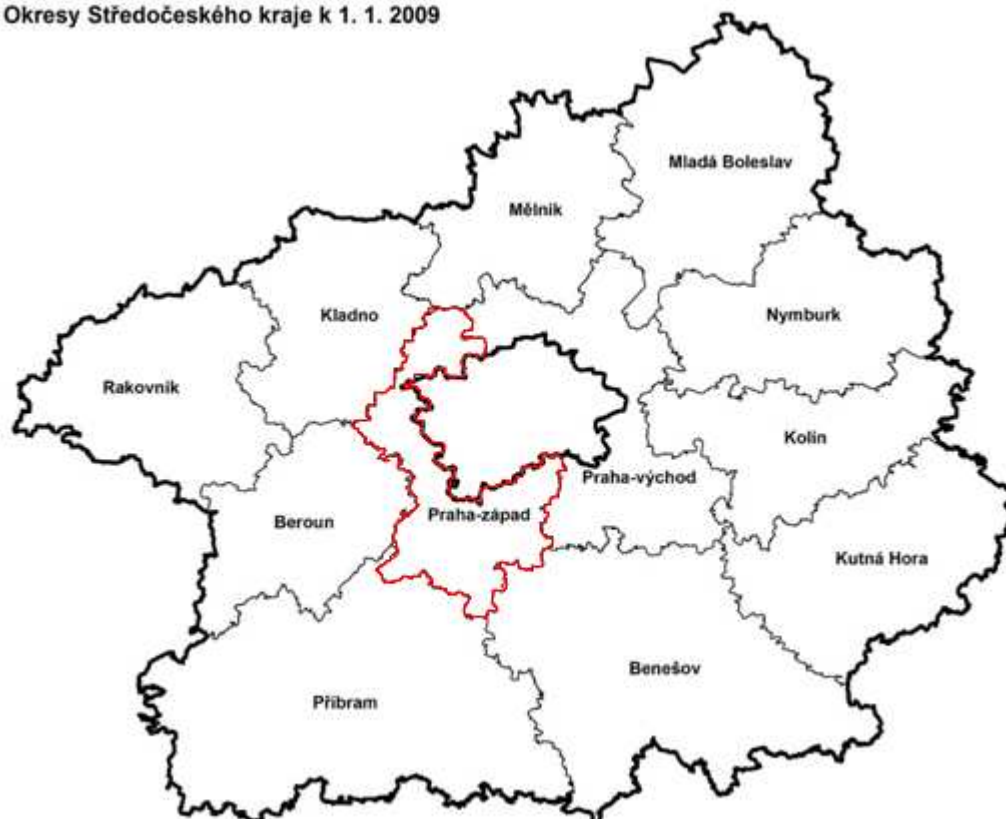
5. Charakteristika zájmového území Praha-západ

Území okresu tvoří půlměsíc obepínající hlavní město Prahu (obr.č.1). S Prahou má okres také nejdelší východní hranici. Okres spolu s Prahou náleží do pražské středočeské aglomerace a slouží Praze jako její zázemí. Je pro hlavní město zdrojem pracovních sil, doplňuje pražský průmysl, stavebnictví a služby, zásobuje Prahu potravinami a poskytuje Praze rekreační potenciál. Okres je významnou rekreační oblastí.

Do okresu zasahuje území chráněné krajinné oblasti Český kras a nachází se zde i národní přírodní památka Medník v kaňonu Sázavy. Nacházejí se zde i významné kulturní historické památky jako např. Levý Hradec, Průhonický zámek s parkem, hrad Okoř atd.

Severní část okresu poskytuje úrodnou zemědělskou půdu vysoké kvality, která je využívána k intenzivní zemědělské výrobě. Jižní část je pak více členitá a vyskytují se zde i mělké půdy, které jsou zemědělsky nevyužitelné (tab.č.2).

Okresy Středočeského kraje k 1. 1. 2009

Obrázek 1: Okresy Středočeského kraje k 1.1.2009, zdroj: Český statistický úřad, upraveno V. Marešová, 2011.

Souhrnné údaje okresu :

Počet obcí	79
Počet měst	9
Počet městysů	1
Počet k.ú.	110
Počet LV	84 839
Počet parcel	243 233

Celková výměra	58 600 ha
Výměra orné půdy	27 945 ha
Výměra zemědělské půdy	34 515 ha
Výměra lesní půdy	16 099 ha
Výměra vodní plochy	1 154 ha

Nadmořská výška	nejnižší 169 m.n.m. nejvyšší 458 m.n.m.
Povodí	Berounka Sázava Vltava
Převažující druhy půd dle BPEJ	černozem 18% hnědozem 38% hnědá půda 30%
Výrobní oblast	řepařská bramborářská bramborářsko ovesná
Půdy ohrožené erozí	větrná 30% Vodní 10%

Tabulka 2: Statistické údaje o zájmovém území Praha-západ, zpracovala V. Marešová, zdroj: Informační systém Mze, Katastr nemovitostí, 2011.

5.1. Činnost Pozemkového úřadu Praha-západ

V období let 1998 do roku 2006 bylo na základě žádostí vlastníků zahájeno 11 JPÚ s řešením vlastnických vztahů a 10 KPÚ. Další 2 KPÚ byly zahájeny z důvodu výstavby Pražského silničního okruhu – Stavby 513. Z tohoto počtu bylo dokončeno 9 JPÚ a 5 KPÚ. Pozemkovými úpravami je v mnoha případech dořešeno vlastnictví k pozemkům, dvojí vlastnictví, jsou řešeny přístupy k pozemkům, protierozní opatření a výsadba biokoridorů.

Vypracování návrhů pozemkových úprav zajišťuje PÚ dodavatelsky. V případě obnovy či rekonstrukce přidělů menšího rozsahu návrh zpracovává PÚ vlastními silami.

Po schválení návrhů pozemkových úprav zajišťuje pozemkový úřad realizaci společných zařízení (tab.č.3. a příloha č.1).

Pozemkové úpravy	počet	počet k.ú.	upravené ha	počet řešených LV
JPÚ s výměnou vlastnických práv - ukončené	9	10	1 168	450
JPÚ s výměnou vlastnických práv – rozpracované	3	3	390	150
KPÚ – ukončené	5	6	3 164	986
KPÚ - rozpracované	10	11		
KPÚ – plánované – zahájení do roku 2014	12	14		
Realizace	rozsah	financování	počet	
Výstavba a rekonstrukce cest	12,291 km	32 115 tis.Kč	13	
z toho EU		16 054 tis.Kč	6	
Protierozní opatření- ÚSES	9 ha	7 534 tis.Kč	5	
z toho SFŽP		2 997 tis.Kč	1	
z toho EU		1 745 tis.Kč	1	
Celkem proinvestováno		39 649 tis. Kč		
z toho mimorozpočtové zdroje		20 796 tis.Kč		

Tabulka 3: Přehled o ukončených, probíhajících a plánovaných pozemkových úpravách v zájmovém území Praha-západ \ jejich realizaci, zdroj: Informační systém Mze, upraveno V. Marešová, 2011.

5.2. Výběr zájmových území

Pro tuto diplomovou práci jsem si vybrala pět katastrálních území, které splňovaly podmínky zadání (obr.č.2, 3).

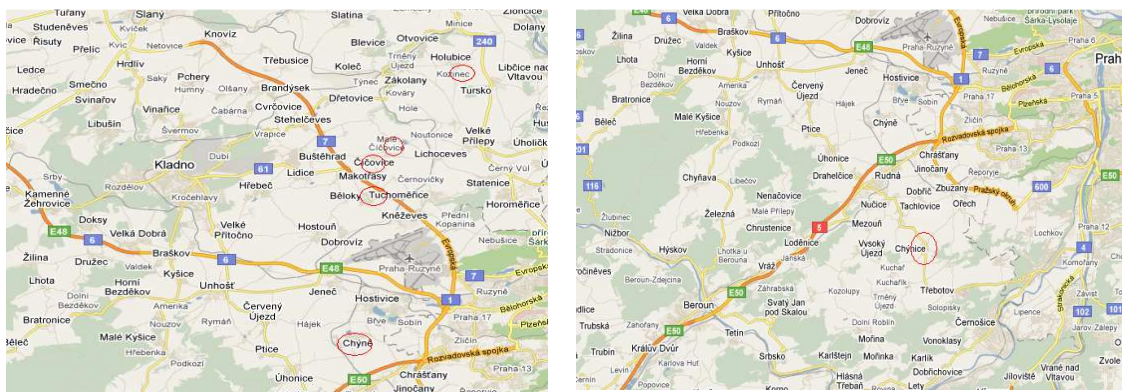
KPÚ Středokluky

KPÚ Kozinec

KPÚ Chýnvice

KPÚ Chýně

KPÚ Velké a Malé Čičovice

Obrázek 2,3 : Mapa se zákresem vybraných k.ú. Zdroj: www.mapy.cz, 2011, upravila V. Marešová

5.2.1. KPÚ Středokluky

Katastrální území Středokluky se nachází v pásmu ovlivněném provozem letiště Praha – Ruzyně. Návrh KPÚ kromě řešení přístupů a dalších opatření řeší též vzhledem k velkému nedostatku zeleně ozelenění krajiny vytvořením pásů pozemků podél cest, jak stávajících, tak nově navržených. Tyto pozemky jsou široké tak, aby po výsadbě zeleň plnila jak funkci větrolamů, tak i protihlukové zábrany a přispěla ke zlepšení ovzduší zachycením splodin a prachu způsobených provozem letiště. Návrh byl schválen 96% vlastníků výměry zemědělské půdy. Na navrhovaná opatření byla využita státní a obecní půda. Navržená opatření včetně výsadby se postupně realizují opět s využitím prostředků EU.

5.2.2. KPÚ Kozinec

Hlavní impuls pro zahájení pozemkových úprav byl od obce. Důvodem byla snaha o navrzení a realizaci protierozních opatření, protipovodňových opatření, řešení přídělů nebo nedokončeného scelování. Žádost podala i nadpoloviční většina vlastníků zemědělské půdy.

Jedná se o intenzivně zemědělsky využívané území, kde převážnou část zemědělské půdy tvoří černozemě a hnědozemě na spraši. Území je ohrožováno větrnou erozí. Podle generelu ÚSES, schváleného MŽP, a územního plánu vede územím nadregionální biokoridor a měly být vytvořeny lokální biocentra. Návrh KPÚ kromě přístupů k pozemkům a místních opatření řeší i požadavky na vytvoření prvků ÚSES. Vzhledem k nedostatku státní a obecní půdy potřebné pro navrhovaná opatření bylo nutné přistoupit ke krácení výměry vlastníků. Ve spolupráci pozemkového úřadu a projektanta se postupným jednáním s vlastníky podařilo získat souhlas s krácením výměry o 3,5 %. S návrhem souhlasili vlastníci 99,2% výměry zemědělské půdy v obvodu KPÚ. Navržená a schválená opatření se postupně realizují, přičemž jsou využívány prostředky Evropské unie a Státního fondu životního prostředí.

5.2.3. KPÚ Chýnice

Stav pozemků pře zahájením KPÚ neodpovídal stavu terénu. V rámci KPÚ bylo nutné řešit optimální stav druhů pozemků, zejména ve vztahu k větrné a vodní erozi, k ochraně přírody a dalších objektů. Vzhledem k tomu, že po zániku Státního statku Praha-západ si několik vlastníků v rámci restituce vzalo svoji půdu k hospodaření, vzniklo v daném území několik významných hospodářských jednotek a polí ležících ladem je málo. Přesto polní pozemky byly stále ve velkých nadměrných půdních

celcích a jejich zemědělské využívání odpovídalo stavu terénu. Bylo třeba navrhnout změnu druhu kultury, zejména u pozemků ohrožených vodní erozí.

5.2.4. KPÚ Chýně

Zástupci Obce Chýně iniciovali provedení KPÚ. V tomto území je velice nízká ekologická stabilita, neexistuje zde větší souvislá plocha zeleně. Současný hospodařící uživatelé zemědělské půdy se brání výsadbám zeleně. V plánu společných zařízení a následně v návrhu KPÚ se podařilo prosadit ozelenění a vytvořit pozemky pro budoucí výsadbu.

5.2.5. KPÚ Velké a Malé Číčovice

Impulz k zahájení pozemkových úprav vycházel od obce, vlastníci nadpoloviční výměry podali žádost.

6. Charakteristika zájmových území

6.1. k.ú. Středokluky

Projektová dokumentace KPÚ byla zpracována firmou Ing. Irena Straková, Radhošťská, Praha 5.

Katastrální území Středokluky se nachází v západní části okresu Praha-západ. Severní částí sousedí s katastrálními územími Velké a Malé Číčovice, východní část s katastrálními územími Kněžívka a Tuchoměřice. Jižní část přiléhá ke katastrálním územím Kněžves a Dobrovíz. Na východě sousedí s územími Běloky a Makotřasy v okrese Kladno (tab.4).

Název k.ú.	Středokluky
Obec	Středokluky
Pověřený stavební úřad	Hostivice
Okres	Praha-západ

	Výměra (ha)
Celková výměra k.ú.	553,9700 ha
Z toho orná půda	433,4374
louky	15,6763
zahrady	14,4496
Ovocné sady	6,0504
Zemědělská půda celkem	472,2055
Lesní pozemky	8,0944
Vodní plochy	8,5544
Zastavěná plocha	15,4573
Ostatní plocha	46,6584
Parcely ve zjednodušené evidenci	407,9065

Tabulka 4: Statistické údaje KPÚ Středokluky, zpracovala V.Marešová, zdroj: Informační systém MZe-Katastr nemovitostí, 2011

Katastrální území Středokluky se nachází v regionu teplém a suchém. Území se nachází v dešťovém stínu Krušných hor, roční úhrn srážek ve stanici Středokluky činí 521mm. Současně se v katastru projevuje vliv teplých stoupavých proudů nad rozsáhlými zastavěnými a zpevněnými plochami pražské aglomerace (obr.č.4,5).

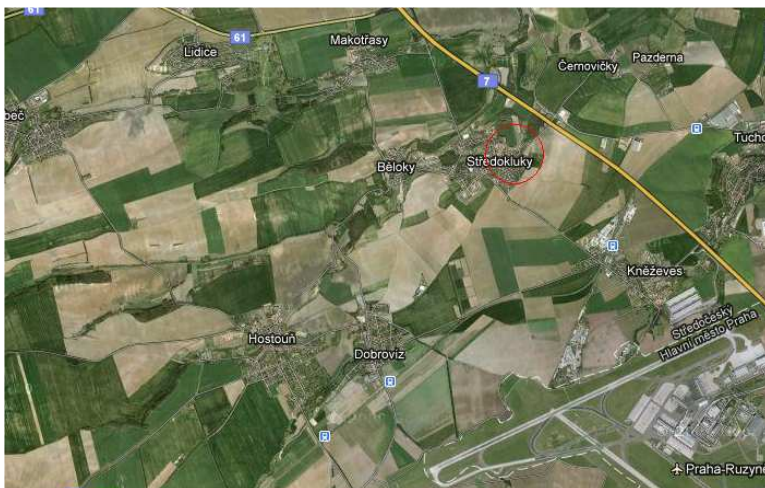
Oblast k.ú. Středokluky a okolí náleží geomorfologicky Pražské plošině, resp. nižší orografické jednotce Kladenské tabuli. Parovinný reliéf je zde poměrně členitý na jihu a východě s převládajícím úklonem k SSZ, na SZ je úklon obecně k V, což je způsobeno pro oblast typickým ostrým erozním zařezáváním vodoteče.

V oblasti je nejvíce zastoupen horizont spraší až sprašových hlín, lokálně s úlomky hornin pleistocenního stáří, shora odvápněných. Jeho mocnost je několik metrů, na jihu oblasti patrně i přes 10m.

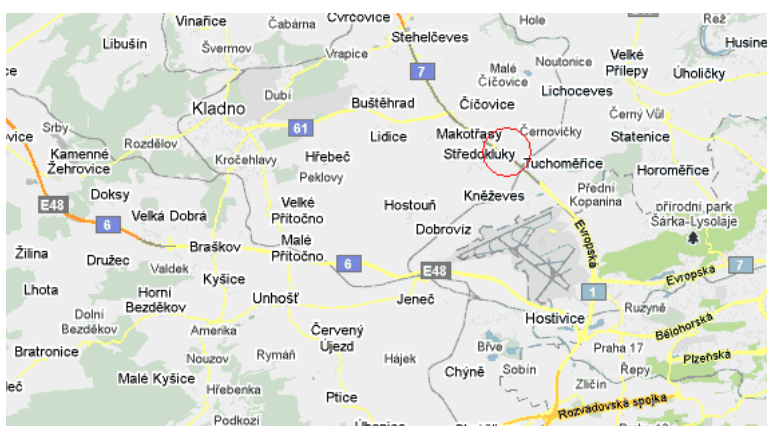
Oblast je odvodňována Dolanským potokem obecně SV-JZ směru a jeho bezejmenným levostranným přítokem, který se na SSV slévá v Zákolanský potok. Zákolanský potok patří do povodí řeky Vltavy.

Převládajícím krajinným elementem je zemědělská půda (85,6%). Z ní je orné půdy 91,3%, lesní půda je v katastru zastoupena jen plochou 1,5%. Vzhledem k výše uvedeným hodnotám je v daném území velmi nízký podíl ekologicky stabilnějších prvků, např. lesů, trvalých travních porostů, vodních ploch k polním kulturám. Negativní faktory, působící na kvalitu půdy v k.ú. Středokluky: ulehlost půd, značná sklonitost některých pozemků, neúměrně dlouhá nepřerušovaná spádnice, charakter polních bloků otevřený větrné erozi převládajícími západními větry. Katastrálním územím Středokluky nebylo realizováno žádné odvodnění

Půdy v katastru jsou dlouhodobě ovlivňované lidskou činností. Obec se nachází v území se zemědělským osídlením trvajícím min. 3000 let. Půdy hnědozemí jsou proto tímto dlouhodobým obráběním výrazněji pozměněné. Část zemědělské půdy se nachází na dně bývalého rybníka, který byl v 17.stol. intenzivními erozními procesy zcela zazemněn. V dřívější době (do poloviny 90.let 19.stol.) zorněná část potoční nivy je v současné době zatravněna. Naopak vlhké louky v západní části nivy postupně od 60.let 20.stol. zarůstají olšovým luhem.

Obrázek 4: Letecký snímek k.ú. Středokluky, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

Obrázek 5: Snímek mapy k.ú. Středokluky, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

6.2. k.ú. Kozinec

Projektová dokumentace KPÚ byla zpracována firmou Ing. Irena Straková, projekční a geodetická kancelář, Radhošťská 2005, 130 00 Praha 3

Název k.ú.	Kozinec
Obec	Holubice
Okres	Praha-západ

	Výměra (ha)
Celková výměra k.ú.	351,0940
Z toho orná půda	293,6112
louky	0,5094
pastviny	0,9016
zahrady	2,6966
ovocné sady	5,0839
lesní pozemky	30,3087
vodní plochy	0,1111
zastavěná plocha	4,3449
ostatní plocha	13,5266

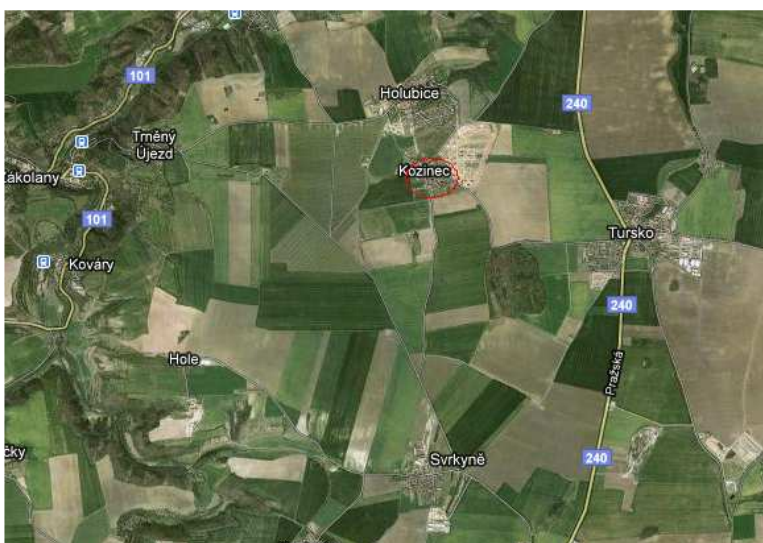
Tabulka 4: Statistické údaje KPÚ Kozinec, zpracovala V.Marešová, zdroj: Informační systém Mze-Katastr nemovitostí, 2011

Katastrální území Kozinec se nachází v severozápadní části okresu Praha-západ. Na severu a západě sousedí s katastrálním územím Holubice, na jihu s katastrálním územím Svrkyně. Východní část přiléhá ke katastrálnímu území Tursko (tab.č.5, obr.č. 6,7,).

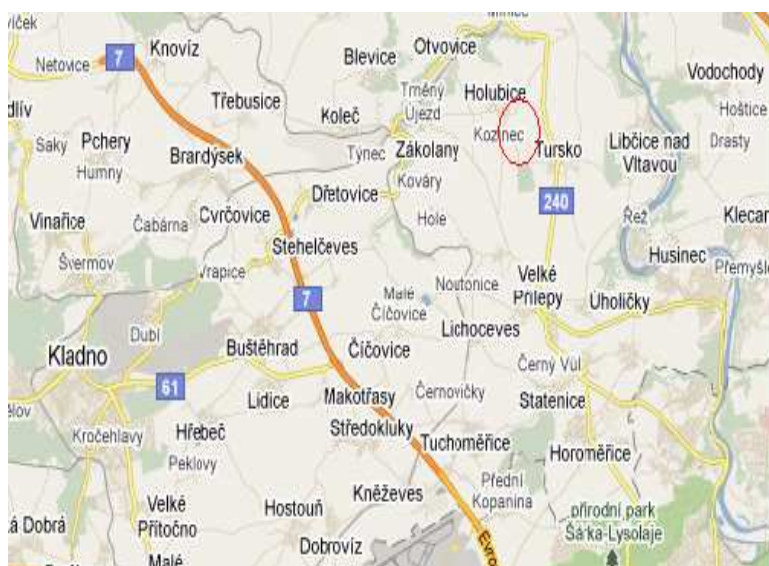
Katastrální území Kozinec se nachází v teplém a suchém klimatickém regionu, průměrný roční úhrn srážek je mezi 450-550 mm. Území je zařazeno do výrobní oblasti řepařské, subtypu řepařsko-ječného. Oblast náleží geomorfologicky Pražské plošině, respektive nižší orografické jednotce Kladenské tabuli. Má charakter mírně členitého parovinného reliéfu s obecným úklonem k SSV.

Oblast je odvodňována bezejmenným potokem SV-SZ směru, který je pravostranným přítokem Zákolanského potoka.

Zvětráváním hornin algonkia vznikají převážně půdy hnědé a jejich subtypy. Plošiny okolí Turska a Velkých Přílep jsou tvořeny převážně sprašemi, které daly vzniknout hnědým půdám a jejich příbuzným typům. V k.ú. Kozinec je cca 30ha lesních porostů. Převážná část výměry lesních porostů je situovaná v lokalitách „Malý Háj“ a „Kozinecký háj“. Původními lesními porosty byly dubohabrové háje a subxerofilní doubravy s příměsí borovic a bříz. Území lze považovat za vysoce intenzivně využívanou krajinu s výrazným oslabením autoregulačních mechanismů. Vzhledem k tomu, že se jedná o katastrální území s malou rozlohou, musí být systémy ekologické stability řešeny v návaznosti na sousední katastry. Mírného zlepšení ekologické stability se dosáhne výsadbou doprovodné zeleně podél rekonstruovaných, případně nově navržených cest. Krajina zájmového území je silně ovlivněná dlouhodobou intenzivní zemědělskou činností.

Obrázek 6: Letecký snímek k.ú. Kozinec, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

Obrázek 7: Letecký snímek k.ú. Kozinec, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

6.3. k.ú. Chýnice

Projektovou dokumentaci ke komplexní pozemkové úpravě zpracovala firma Projekce, inženýrská a poradenská činnost, Ing. Jiří Vondráček, Mariánské údolí 181, Příbram

Název k.ú.	Chýnice
Obec	Chýnice
Pověřený stavební úřad	Rudná
Okres	Praha-západ

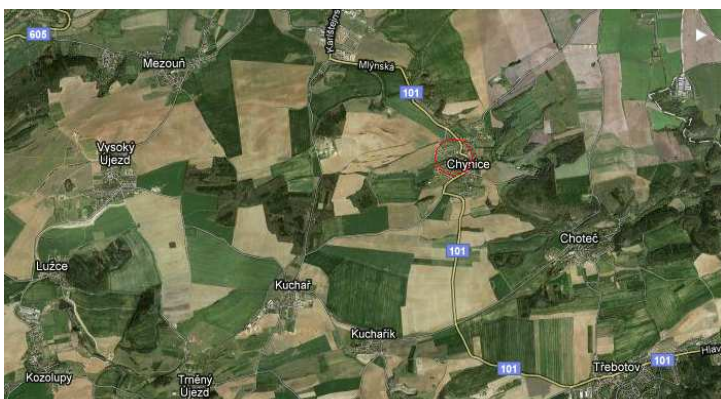
	Výměra (ha)
Celková výměra k.ú.	419,5316
Z toho orná půda	359,3630
louky	8,0174
pastviny	5,9605
zahrady a sady	6,2477
lesní pozemky	10,2261
vodní plochy	0,0959
zastavěná plocha a ostatní	28,4714
Celková výměra k.ú.	419,4600
Z toho orná půda	359,3389
louky	8,0174
Zahrady a sady	6,2585
Zemědělská půda celkem	379,5883
Lesní pozemky	10,2261
Vodní plochy	1,2355
Ostatní a zast. plocha	28,4101

Tabulka 6: Statistické údaje KPÚ Chýnice zpracovala V.Marešová, zdroj: Informační systém MZe-Katastr nemovitostí, 2011

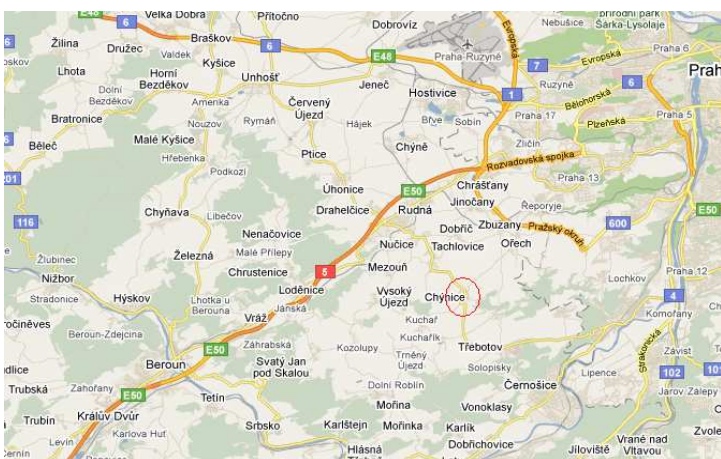
Zájmové území patří do klimatického regionu mírně teplého, mírně suchého s mírnou zimou. Dlouhodobý roční úhrn srážek činí 533mm. Celé zájmové území leží v povodí řeky Berounky, vodohospodářskou síť tohoto území tvoří především

Radotínský potok a potok Chýnický protékající obcí a který se zprava vlévá do Radotínského potoka. Hydrologicky náleží celá oblast do povodí Vltavy.

Z hlediska geologického se zájmové území nachází v Pražské plošině II/16- „Třebatovské plošině“. Vyznačuje se silně rozčleněným reliéfem se zarovnanými povrchy, suký, strukturálními hřbítky a hlubokými údolími levých přítoků Vltavy a Berounky (tab.č.6., obr.č.8,9)

Obrázek 8: Letecký snímek k.ú. Chýnice, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

Obrázek 9: Snímek mapy k.ú. Chýnice, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

6.4. k.ú. Chýně

Název k.ú.	Chýně
Obec	Chýně
Pověřený stavební úřad	Hostivice
Okres	Praha-západ

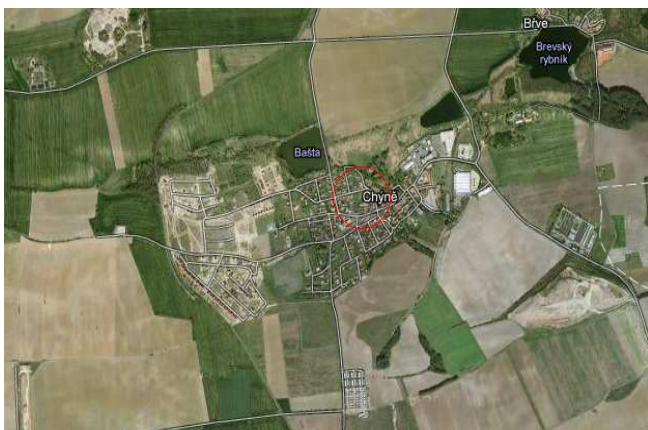
	Výměra (ha)
Celková výměra k.ú.	499,9053
Z toho orná půda	392,8743
Louky a pastviny	29,7910
zahrady a sady	17,0593
lesní pozemky	3,7049
vodní plochy	7,2102
zastavěná plocha a ostatní	49,2556

Tabulka 7: Statistické údaje KPÚ Chýně, zpracovala V.Marešová, zdroj: Informační systém MZe-Katastr nemovitostí, 2011.

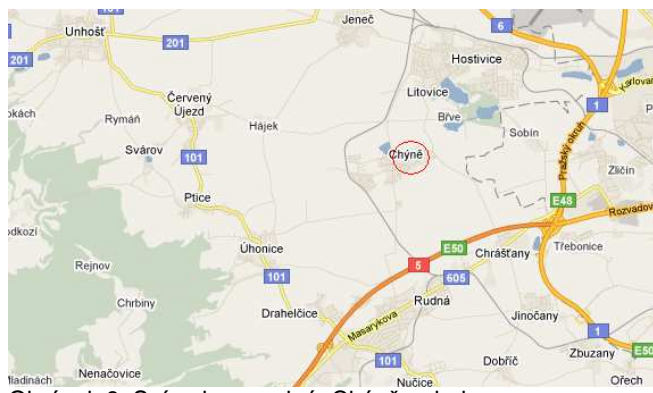
Zpracovatelem komplexní pozemkové úpravy v katastrálním území Chýně byla firma AGROPLAN s.r.o.

Zájmové území spadá z hlediska geomorfologického do soustavy vrchoviny Berounky, zejména pak do geomorfologických celků : Turská plošina, Kladenská tabule, Unhošťská tabule. Obec Chýně leží na Unhošťské tabuli. Nacházejí se zde klasické horninné sedimenty – droby, prachovice, jílovité břidlice. Z pedologického hlediska zde jsou převážně hnědé půdy a jejich subtypy, spraše.

Celé území k.ú. lze rozdělit na tři odtokové části. Na východě je odvodnění Vltavou a jejími levostrannými přítoky, na západě je odvodnění Zákolanským potokem a na jihu Litovickým potokem. Průměrné roční teploty jsou 8-10°C a roční úhrny srážek 450-550mm. Co se týče vodní eroze, zájmové území je spíše rovinaté s rozptýlenými roklemi a menším údolím potoka. Vodní záchytné rybníky (suché poldry) a meze byly rozorány, takže krajina je náchylná k vodní erozi. Protože je krajina z hlediska větru velmi otevřená, dochází k odnosu částeczek půdy, tj. k větrné erozi, k čemuž přispívá i typ půd, písčité půdy (tab.č.7, obr.č.10,11).

Obrázek 7: Letecký snímek k.ú. Chýně, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

Obrázek 8: Snímek mapy k.ú. Chýně, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

6.5. k.ú. Velké a Malé Čičovice

Zpracovatelem komplexní pozemkové úpravy v katastrálních územích Velké Čičovice a Malé Čičovice je firma GEODEZIE ENGINEERING, spol. s r.o.

Název k.ú.	Velké Čičovice
Obec	Velké Čičovice
Pověřený stavební úřad	Velké Přílepy
Okres	Praha-západ
	Výměra (ha)
Celková výměra k.ú.	294,9665
Z toho orná půda	254,5523
Louky a pastviny	5,6176
zahrady a sady	9,3207
lesní pozemky	4,9345
vodní plochy	2,0826
zastavěná plocha a ostatní	3,5147 + 14,9441
Název k.ú.	Malé Čičovice
Obec	Malé Čičovice
Pověřený stavební úřad	Velké Přílepy
Okres	Praha-západ
	Výměra (ha)
Celková výměra k.ú.	357,8838
Z toho orná půda	307,3987
Louky a pastviny	12,7443
zahrady a sady	5,8532+0,8090
lesní pozemky	8,9843
vodní plochy	3,4957
zastavěná plocha a ostatní	4,8667+13,7319
Počet listů vlastnictví	

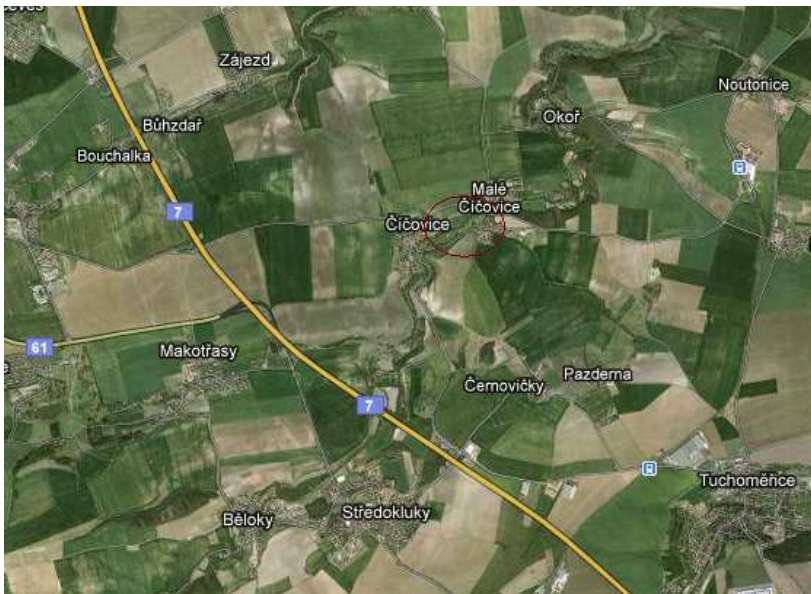
Tabulka 8: Statistické údaje KPÚ Velké a Malé Čičovice, zpracovala V.Marešová, zdroj: Informační systém Mze-Katastr nemovitostí, 2011.

Katastrální území Malé Čičovice a Velké Čičovice je poměrně členité a lze jej charakterizovat jako zemědělsky intenzivně využívanou krajinu s velkými bloky orné půdy, které zde vznikly v důsledku kolektivizace a tedy i rozoránímpolních cest a mezí. Území patří do oblasti Kladenské tabule VA – 2B. V podloží se vyskytují pleistocenní spraše a sprašové hlíny (kvartér), které přecházejí do zvětralin střídajících se fylitizovaných drob, prachovců a břidlic svrchního proterozoika. Předmětná oblast je tvořena převážně sprašemi, které daly vzniknout hnědým půdám a jejich příbuzným typům. Obecně převládají po celém katastrálním území půdy hluboké se skeletovitostí do 25 (50) %.

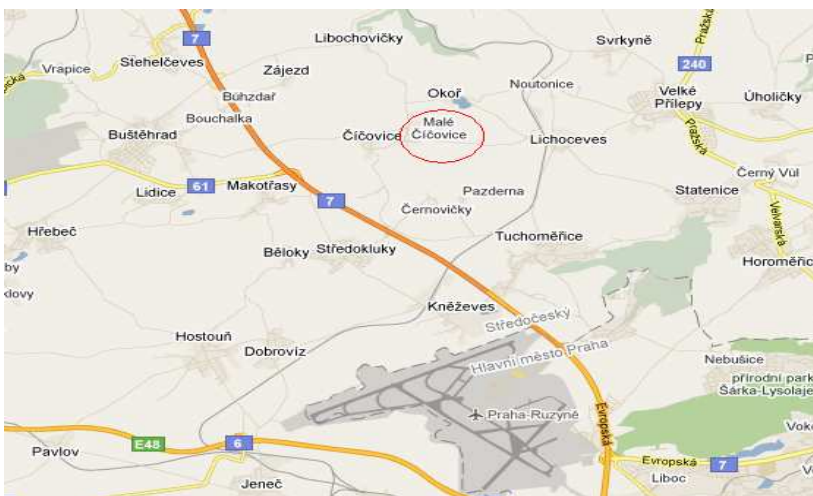
Řešené území se nachází na náhorní plošině severozápadně od Prahy a oblast patří do teplého a suchého regionu.

Řešené území leží v převážně intenzivně zemědělsky využívané krajině v nadmořské výšce cca od 300 do 360 m n. m. Spadá do zemědělské výrobní oblasti řepařské. Protéká jím Zákolanský potok, který je hlavní vodotečí území,

protéká směrem od Kalingerova mlýna přes Malé a Velké Číčovice do Okoře. Od mostu ve Velkých Číčovicích po ústí do Vltavy je Zákolanský potok vodohospodářsky významným vodním tokem ve správě Povodí Vltavy s.p. (tab.č.8, obr.č.12,13)

Obrázek 12: Letecký snímek k.ú. Velké a Malé Číčovice, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

Obrázek 13: Snímek mapy k.ú. Velké a Malé Číčovice, zdroj: www.mapy.cz, upravila V.Marešová, 2011

7. Plány společných zařízení ve vybraných k.ú.

7.1. Plán společných zařízení v k.ú. Středokluky

Projektová dokumentace KPÚ byla zpracována firmou Ing. Irena Straková, geodetické a projekční práce. V rámci plánu společných zařízení byla navržena následující opatření. Potřebná výměra je znázorněna tabulkou č.9 a grafem obr.č.14.

opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků - stávající síť polních cest je nedostatečná, navrhované polní cesty účelně propojí jednotlivé bloky zemědělské půdy mezi sebou a jsou zároveň napojeny na silniční síť. Většinou se jedná se o cesty nezpevněné, případně zatravněné. Podél většiny cest je doporučeno vysázet doprovodnou zeleň, která bude sloužit jako významný interakční prvek.

Vybudování nové cesty: NC3, NC5, NC8, NC9, NC17

Rekonstrukce stávající: C1, C2, C6, C7, C11, C12, C13, C14, C15, C16

opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES - opatření v **RBK 19** Zákolanský potok, úsek u Kalingerova mlýna – regionální biokoridor, ve středu katastru je přerušeny náspem tělesa rychlostní komunikace I/7. Návrhem je vybudování rybníka s rákosinou, tůň a revitalizace potoka v ose biokoridoru, čímž se významně zlepší jeho vlastnosti a dá vzniknout novému biocentru na trase biokoridoru.

- opatření v LBK18, opatření v LBK 19, opatření v LBC 32, ve VKP 58, ve VKP V2, ve VKP V7, ve VKP V10, ve VKP L2, ve VKP L3, v SP1,
- navrhované nové skladebné prvky platného ÚSES : opatření VKP L5 Háj na Skalících, opatření VKP L6, VKP L8, VKP L10, VKP 60 Tereziánská alej
- nově navržené prvky doplňující stávající síť ÚSES : VKP V12, VKP V13, VKP L9, SP3, SP 5

opatření protierozní - v katastru se nachází relativně malé množství svažitéch pozemků ohrožených vodní erozí. Dominantní hrozbou je větrná eroze na otevřených rozsáhlých nedělených polních honech na východ, jih a západ od obce.

Na Skalicích: podél bývalé cesty je navržen větrolam VKP L10. V případě zájmu vlastníků je vhodné k zamezení smyvu půdy při přívalových deštích přerušit spádnici typovým protierozním keřovým pásem mezi jednotlivými pozemky.

Na Blivankách: na hraně erozí ohroženého pozemku, který zároveň tvoří hranici katastru je navrženo vysadit typový protierozní pás.

opatření vodohospodářská - na katastru se nacházejí 3 vodní toky: Zákolanský potok VKP V7, Panský potok s přítoky VKP V4, Klimentský potok VKP V2

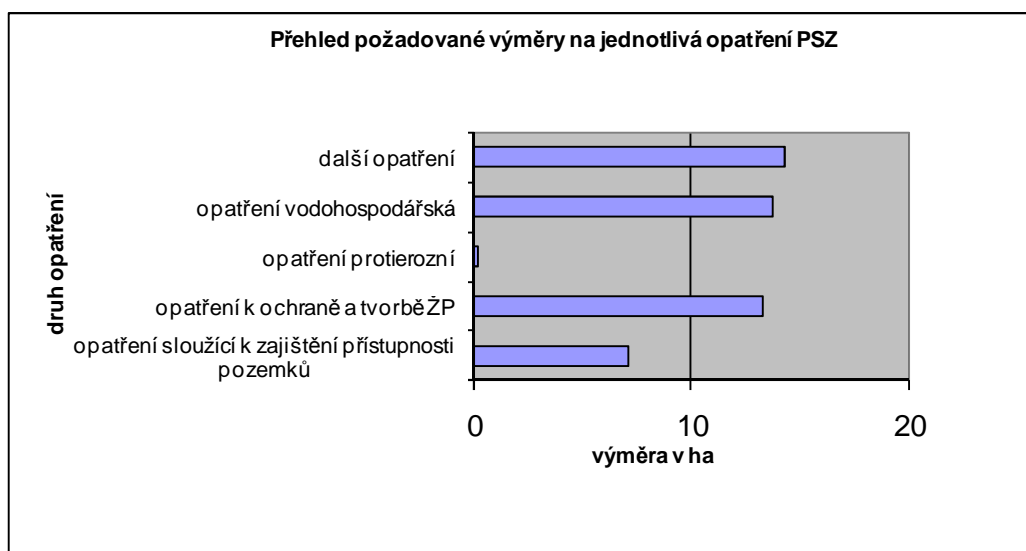
3 malé vodní nádrže: Ouválka VKP V6, Rybníček v Panské VKP V5, Rybníček na Černovičkách VKP V1

Hydromeliorační zařízení: otevřené odvodňovací kanály na prameništi Klimentského potoka nad Černovičkami, otevřený odvodňovací kanál nad Kalingerovým mlýnem

Návrh počítá se zachováním stávajících funkčních i nefunkčních staveb, se zachováním odvodňovacího příkopu u Černoviček a z důvodu zpevnění břehů s osazením z jedné strany keřovým pásem.

Opatření	požadovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	7,0740
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	13,3091
opatření protierozní	0,1921
opatření vodohospodářská	13,7791
další opatření	14,2891

Tabulka 9: přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 14: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala V.Marešová, zdroj:PSZ, 2011

7.2. Plán společných zařízení k.ú. Kozinec

V rámci plánu společných zařízení byla navržena následující opatření. Potřebná výměra je znázorněna tabulkou č.10 a grafem obr.č.15.

opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků - rekonstrukce stávajících cest: C1, KC2, TC2, C3-C8, C9-C15

návrh nových cest: C9N, C16N, KC17, HC17, TC17, TC18N, KC19N, TC19N, KC20N, TC20N, KC21N, C22N-C24N

opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES - regionální biokoridor RBK 4 se nachází v úseku od Lichého stromu do Svrkyně. Vychází z dalšího prvku a to z lokálního biocentra LBC 10 U lichého stromu. Jak část RBK 4 v k.ú. Kozinec, tak i LBC 10 bylo navrženo podrobit větší údržbě a dosadit stromovými dřevinami.

RBK 1 – biokoridor podél cesty v okrajové části katastrálního území o průměrné šířce 10m. Větrolam je tvořen dvěmi centrálními řadami vzrůstných listnatých stromů, doplněnými a zapláštěnými z obou vnějších stran keřovou podsadbou.

LBC 9 - lokální biocentrum, které se před úpravou části katastrální hranice s Turskem nacházelo v Tursku, je nyní navrhováno v k.ú. Kozinec podél polních cest C8 a C9N.

RBK 2/1 – navazující biokoridor o šířce pouze 6-7m s funkcí větrolamu. Je veden podél polní cesty v ose bývalé třešňové aleje.

RBK 2/2 – pokračující část biokoridoru s odlišnými dispozičními podmínkami. Zelený pás o celkové průměrné šířce 30m podél silnice do obce Kozinec v mírném svahu, napojující se na významný lesní porost RBC1 na vrchu Erš. Vzniká tak ucelený krajinný prvek s výrazným půdoochranným aspektem.

RBK 5 (Kláta) – samostatný vegetační objekt. Navazuje pouze na stávající ovocnou alej podél cesty C13. Cílem je vytvořit větrolam v ucelených otevřených polních partiích k zabránění větrné abrazi. Plocha určená pro výsadbu je široká 7 – 36m.

RBK 3 – nejrozsáhlejší navrhovaná zelená plocha – pás o šířce cca 28m v mírném svahu od lesního porostu na vrch Erš směrem k LBC 10. Významný multifunkční krajinný prvek.

RBK 4 – navazující biokoridor podél nově realizované příjezdové cesty C2. Vzhledem k menší šířce (8,5m) se jedná o výrazný liniový prvek. Středem plochy prochází jednořadé vícepruhové stromořadí.

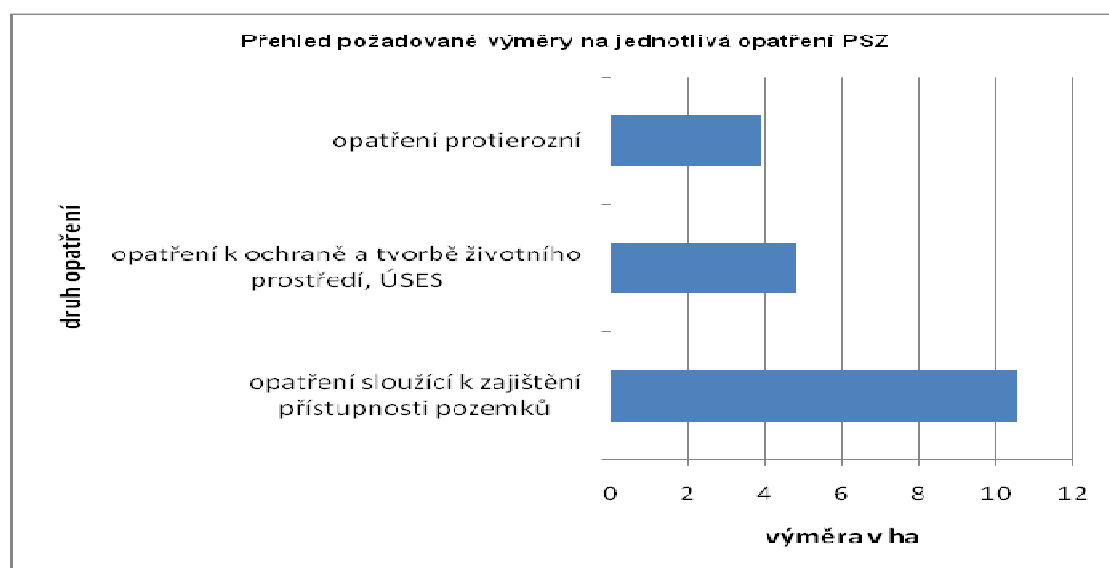
LBC 10 – ucelená plocha v místě styku dvou výše uvedených biokoridorů, v místě stávající terénní deprese. Část plochy v minulosti využívaná jako lom, nyní zarostlá přirozenou sukcesí bylin, keřů a stromů.

opatření vodohospodářská - vodárna a bývalá skládka jsou místa, která jsou v návrhu PSZ navržena k podstatné úpravě. Navrhuje se rekultivace. Rekultivovaná bývalá skládka bude spojena keřovým porostem na nyní malém, špatně obdělávaném poli s původní výsadbou hrušní, která končí u pole Zadní Kláta.

opatření protierozní - na vodárnu a bývalou skládku navazuje část území Kozince, které se nazývá Zadní Kláta. Tyto pozemky jsou svažité, vystavené vodní erozi a končí u silnice, kde bude vysázen větrolam. Zadní Kláta končí u této silnice mokřým místem, zhruba o ploše 8x8 m, odkud voda neodtéká. Proto je navrženo celou plochu Zadních Klát osázet smíšeným lesním porostem.

Opatření	požadovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	10,57
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	4,8
opatření protierozní	3,9
opatření vodohospodářská	xxx
další opatření	xxx

Tabulka 10: přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 15: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala Marešová, zdroj:PSZ, 2011

7.3. Plán společných zařízení v k.ú. Chýnice

Projektová dokumentace KPÚ byla zpracována firmou Ing. Jiří Vondráček, Projekce, inženýrská a poradenská činnost. V rámci plánu společných zařízení byla navržena následující opatření. Potřebná výměra je znázorněna tabulkou č.11 a grafem obr.č.16.

opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků - stav v době návrhu PSZ byl ovlivňován původní cestní sítí, která byla z větší části rušena a přizpůsobována záměrům velkoplošného obhospodařování zemědělské půdy. Návrh PSZ řeší obnovu přístupnosti na pozemky, zejména využití stávajících tras cestní sítě.

Legalizace a pokračování údržby: C1, C4 s vybudováním hospodářského vjezdu na pole pod kravínem, C6, C9

Vybudování nové cesty: NC2 s propustkem přes vodoteč, NC12, NC19, NC24, NC25

Rekonstrukce stávající : RC5, RC8, RC10, RC14+NC14, RC15, RC10, RC17, RC18, RC20, RC22, RC 23

opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES - část zájmového území je součástí jedné z nejvýznamnějších přírodních oblastí v České republice. Centrální část barrandienské pánve je od roku 1972 vyhlášena jako chráněná krajinná oblast Český kras. Část katastrálního území zejména kolem Radotínského potoka je dobře stabilizovaná břehovým porostem kolem vodoteče. Stávající polní cesty, které jsou stabilizačním prvkem, jsou převážně bez doprovodné zeleně a nebo mají zastoupení zeleně nekvalitní. Plánované vysázení dřevin ve formě liniové, doprovodné a ochranné zeleně zajistí ochranu proti větrné erozi. Takto navrhované trasy jsou v řadě případů vedeny jako biokoridory.

regionální biocentrum „Škrábek“ RBC 1531 – celková výměra biocentra 88,62ha. Jde o území lesa na svahu „Škrábek“, údolní nivu potoka s doprovodnými porosty a okolní obhospodařované a neobhospodařované louky a pastviny.

lokální biocentrum číslo 115 „V Rukavičkách“ – celková výměra 7,681ha. Jde převážně o jižně až západně exponované svahy, přecházející z plošin do příkré stráně nad potokem Švarcovou. Převládají porosty nepůvodních druhů dřevin a travinné porosty, zčásti rozorané.

navržený lokální biokoridor číslo 214b – z BC v Rukavičkách severovýchodně a poté severně po stávající orné půdě. Navržený stav založení biokoridoru zalučněním osy a výsadbou původních druhů dřevin. V k.ú. Chýnvice při navržené šířce 40m a délce cca 850m dojde k záboru 3,40ha orné půdy.

lokální biocentrum 215 „Za vrchem“ – bez evidenčního listu prvku ÚSES

opatření protierozní

PI – obdělávatelný průleh „na koni“ – délka 360m

PII – obdělávatelný průleh „v rukavičkách“ délka 110m, šířka 15m tj. zalučnění 1500 m², zalučnění spodní části orné půdy č.p. 361/1 - 9000 m².

Jedná se o mělké příkopy, vedené ve směru vrstevnic přes obdělávané pozemky. Protierozní vliv bude mít také realizace navrženého biokoridoru 214b, 215 a realizace regionálního biokoridoru 188 u nové cesty C14a

opatření vodohospodářská - v celém území k.ú. Chýnvice jsou dvě významnější vodoteče. Jedná se především o Radotínský potok, svodnice o celkové výměře 50,747km², který v podstatě tvoří na straně východní a severní část katastrální hranice. Je ponechán přírodní podobě s doprovodnou zelení, pouze v místě přechodu vozovky je koryto upravené. Druhý potok je potok Chýnický, pramenící pod Svobodovým lesem, protéká od západní části katastru obcí a zprava se vlévá do Radotínského potoka. Koryto bylo v minulosti narovnáno a prohloubeno.

Na základě sboru zástupců bylo v PSZ navrženo vybudování malých vodních nádrží. V osmdesátých a devadesátých letech se v této oblasti prováděly rozsáhlé meliorační úpravy pro zemědělskou výrobu, takže některé přírodní mokřady a potůčky zanikly a voda z povodí je rychle odváděna. Vybudováním malých vodních nádrží se přispěje ke zkvalitnění ekologie v tomto území.

Malá vodní nádrž č.2 – východně od obce Chýnvice. Jde o plochu při jejíž jižní straně teče potok, který je z obou stran zarostlý olšemi. Plocha činí 1162 m²

Malá vodní nádrž č.3 – severně od obce Chýnvice, jedná se o zamokřenou louku, toho času nesklízená, z důvodu velkého podmáčení potokem. Na pozemku se vyskytují olše a nálet křovin, které bude nutné odstranit. Plocha činí 1519 m²

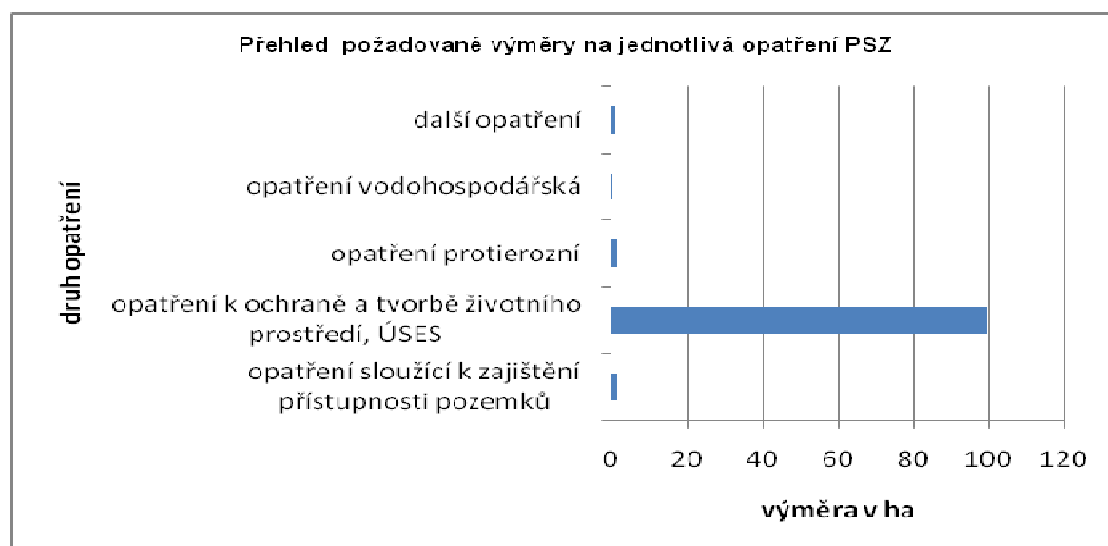
Inundační území – Radotínský potok a Chýnický potok byly upraveny a zahlobeny při provádění melioračních prací, jsou dostatečně dimenzované a v jejich okolí nedochází k zaplavování okolních pozemků. Obec má zpracován protipovodňový plán.

návrh dalších opatření:

RI – zkulturnění ladem ležících ploch – založení lesoparku, RII – rekultivace skládky inertního materiálu „ průhonský“ na jižní hranici sídla, RIII – rekultivace skládky inertního materiálu v k.ú. Dobříč

Opatření	požadovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	1,6746
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	99,7010
opatření protierozní	1,5900
opatření vodohospodářská	0,2681
další opatření	1,2000

Tabulka 11: přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 16: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala V.Marešová, zdroj:PSZ, 2011

7.4. Plán společných zařízení v k.ú. Chýně

Projektová dokumentace byla zpracována firmou AGROPLAN s.r.o. V rámci plánu společných zařízení byla navržena následující opatření. Potřebná výměra je znázorněna tabulkou č.12 a grafem obr.č.17.

opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků

Pro zpřístupnění krajiny a zemědělských pozemků jednotlivých vlastníků, dle návrhu polohového uspořádání nových pozemků, je plánem společných zařízení navrženo zkvalitnění a doplnění sítě polních cest novou výstavbou a rekonstrukcí cest stávajících.

Nově navržená síť polních cest bude mít celkovou délku 12,96km, z toho nová výstavba 9,11 km

8 nových cest, rekonstrukce 1,58 km, HPC 1,9 km, VPC 11,06 km

Hlavní polní cesty budou navrženy zpevněné, odvodněné s jednostranným příkopem, vedlejší polní cesty se zpevněním odpovídajícím předpokládané dopravní intenzitě a odvodněním dle jejich umístění v terénu. Hlavní polní cesty spolu s některými vedlejšími polními cestami plní, kromě zpřístupnění jednotlivých pozemků i další významné funkce, zejména zvýšení prostupnosti krajiny, propojení okolních katastrálních území a cesty s doprovodnou zelení plní i funkci krajinotvornou a vodohospodářskou.

Plocha potřebná na výstavbu a rekonstrukci polních cest činí 7,47 ha, plocha stávajících polních cest 1,05 ha. Potřebné navýšení celkový výměry polních cest cca o 1,1 ha bude pokryto na úkor výměry státní půdy v území

Nové cesty: C1B, C2A, C2B, C4, C8, C12, C13-17, C 19

Rekonstrukce stávajících: C1A, C5, C7,

Bez úpravy: C11, C18

opatření protierozní – nejohroženější pozemky v místních částech Na Úhonicku, Za horou, Na Dušnicku, U Hájku a Za Lukami mají nepřerušenu délku až 1730 respektive přes 2000m. Teprve po vybudování prvků ÚSES a zapojení doprovodných porostů u nově vybudovaných cest bude jejich délka redukována. Celková plocha ohroženého území je cca 336,73 ha. Na těchto pozemcích je dnes patrná snaha uživatelů střídat pásy plodin. Jedinou trvalou ochranu před větry však může poskytnout pouze vhodně koncipovaná doprovodná zeleň cest plnící funkci větrolamů, zvláště v případě částí území neohrožených vodních erozí, kde tím pádem nejsou žádná organizační a agrotechnická protierozní opatření, která současně zvyšují odolnost půd proti větrné erozi.

Nejvýhodnějším způsobem uplatnění doprovodné zeleně jako protierozního opatření v daném území je výsadba tzv. poloprodouvavého typu, kdy je pás zeleně složen z jedné až třech řad stromů i keřového patra. Korunová vrstva i keřové patro nejsou příliš husté, vítr je částečně obtéká a částečně prostupuje porostem, k ukládání navátin dochází rovnoměrně na ploše mezi jednotlivými pásy zeleně.

Podél polních cest C14 a C15 jsou navrženy pruhy o šířce 5,5m, na kterých bude provedena výsadba dřevin vhodných pro použití ve větrolamech.

doprovodná zeleň P1-P4

organizační a agrotechnická opatření:

- obhospodařování pozemků kolmo na převládající směr větru
- rozčlenění ohrožených pozemků pásovým střídáním plodin
- zvyšování půdní vlhkosti hnojením organickými hnojivy
- kultivaci půd provádět zásadně jen při dostatečné vlhkosti
- vhodným agrotechnickým postupem zabezpečit celoroční krytí ohrožené půdy vegetací nebo posklizňovými zbytky

Vodohospodářská opatření : důsledné dodržování navržených opatření. Realizace navržených opatření ÚSES v k.ú., především lokálního biokoridoru LBK 31, který vzhledem ke konfiguraci terénu výrazným způsobem omezí splach uvolněných částecek půdy v období přivalových dešťů do Litovického potoka a tím snížení retenčních schopností na potoku ležících rybníků.

Opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí :

Lokální biokoridor LBK 31 – navržen podél cesty C7 a dále C8

Regionální biocentrum RBK 27 – kopíruje tok Litovického potoka mezi novým Strahovským rybníkem a rybníkem Bašta. Jde o částečně vymezený regionální biokoridor s potřebou rozšíření a doplnění v nefunkčních částech procházející oboustranně podél potoka o návrhové šířce 40-50m včetně vodního toku.

Vložené lokální biocentrum LBC 43 „Rybník Bašta“ – doporučeno omezení intenzivního chovu ryb a ponechání mokřadní flóry v západní části biocentra bez zásahů

Vložené lokální biocentrum LBC 42 – vymezený funkční biokoridor tvořený loukami a lužním lesem podél koryta potoka. Součástí biocentra je registrovaný VKP 97 „Remíz u železnice okolo Litovického potoka-

Vložené lokální biocentrum LBC 01 – rozděluje navržený regionální biokoridor RBK 25 na dvě části. Cílová společenstva jsou smíšená a lesní.

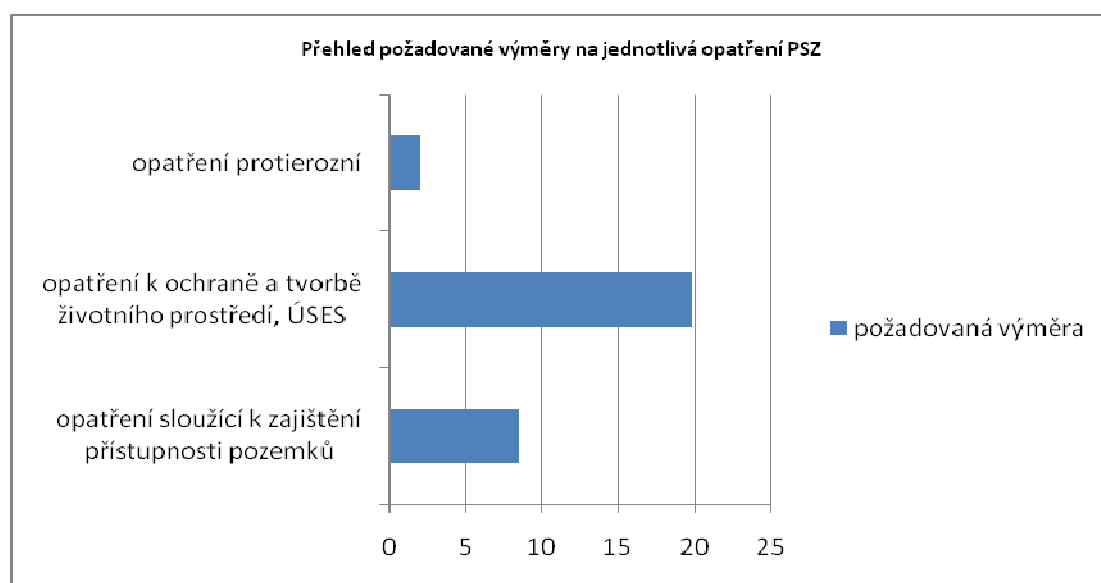
Vzhledem k omezenému rozsahu ploch zeleně v k.ú. bude vybudování navržených opatření ÚSES pozitivním krokem ke zkulturnění krajiny a její zatraktivnění pro obyvatele.

Navržené rekultivace:

V zájmovém území se jedná o plochu bývalé skládky komunálního odpadu v jihovýchodní části území. V současné době je skládka uzavřena a probíhá zde asanační činnost

opatření	požadovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	8,5165
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	19,7782
opatření protierozní	2,0135

Tabulka 12: přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 17: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala V.Marešová, zdroj:PSZ, 2011

7.5. Plán společných zařízení v k.ú. Velké a Malé Čičovice

Projektová dokumentace KPÚ byla zpracována firmou Ing. Jiří Vondráček, Projekce, inženýrská a poradenská činnost. V rámci plánu společných zařízení byla navržena následující opatření. Potřebná výměra je znázorněna tabulkou č.13 a grafem obr.č.18.

opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků

Cesty stávající - cesty v terénu existující a tvořící základ nového cestního systému, které jsou používány pro obhospodařování zemědělských pozemků. V současné době jsou zemní, vedené v katastru nemovitostí jako ostatní plochy (ostatní komunikace).

Cesty stávající : S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10, S11-S20

Cesty navržené - jedná se o nově navržené cesty, které budou doplňovat stávající hlavní přístupové cesty. Navrženy jsou po jednáních se Sborem zástupců, N2-N23.

opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES

Regionální biocentrum RBC 2 - vymezení odpovídá schválenému Územnímu plánu obce Číčovice. Biocentrum tedy zahrnuje stávající lesní komplex v Malých Číčovicích a všechny přilehlé pozemky až k stávající cestě S20 z Malých Číčovic do Okoře. Biocentrum je ukončeno na katastrální hranici s k.ú. Číčovice.

Regionální biokoridor RBK 16 - biokoridor vychází z regionálního biocentra RBC 2 a vede směrem do Okoře k rybníku. Vymezeno je mezi stávající cestou S20 do Okoře a vnitřním obvodem komplexní pozemkové úpravy.

RBK 17, 18, RBK – VÚC Pražský region, LBC 27, 28, LBC 30, LBC 31, LBK 16, LBK 17, VKP 47– 57, VKP 60-64

opatření protierozní

Jako nejvhodnější jsou z hlediska propustnosti a účinnosti tzv. **větrolamy poloprodouvavé**. Každý poloprodouvavý větrolam je navrhován v typovém pyramidálním uspořádání a je složen z 1 až 2 řad stromů a keřového patra, přičemž koruna stromů má menší zapojení a keřové patro není příliš husté. Doporučená šířka u tohoto typu větrolamu je 3 – 6 m, pak je jeho účinnost nejvyšší.

Realizací tohoto typu větrolamu dochází k minimálnímu záboru zemědělské půdy při dosažení maximální účinnosti. Dále je možno obdělávat zemědělské pozemky až na hranu větrolamu a zabránit tak nežádoucímu rozvoji plevelných společenstev.

Druhové složení větrolamu by mělo odpovídat místním podmínkám.

Větrolam V1 - větrolam je navržen v souladu s územně plánovací dokumentací podél stávající cesty S.

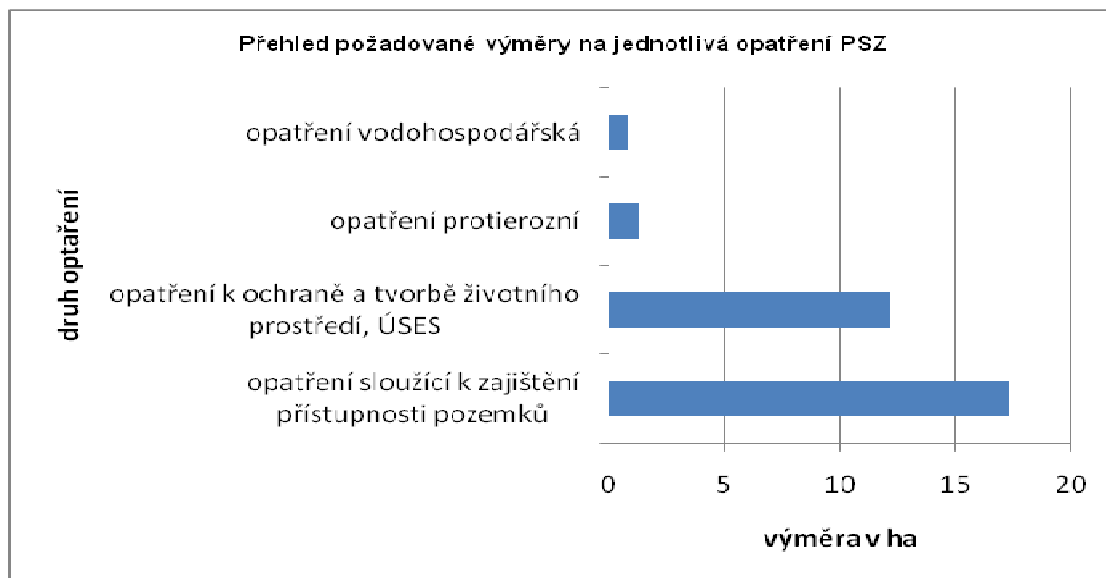
Větrolam V2 - větrolam je navržen podél navržené cesty N15, která vede od kopce Salvátor směrem k železniční trati (k.ú. Lichoceves). Pozemek zahrnuje stávající mez porostlou dřevinami, šířka pozemku je 4 m. Větrolam je navržen jako poloprodouvavý.

návrh dalších opatření: ochranné zatravnění OZ1 podél navržené cesty N2 + odvodňovací příkop. Toto opatření je navrženo pro neškodné odvedení povrchových

vod z okolních pozemků. Zatravnění je navrženo v šířce 10 m, odvodňovací příkop, od stávajícího remízu (zde se nachází pramen) směrem k navržené cestě, v šířce 4 m.

opatření	požadovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	17,3294
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	12,1795
opatření protierozní	1,3021
opatření vodohospodářská	0,7800
další opatření	

Tabulka 13: přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 18: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala V.Marešová, zdroj:PSZ, 2011

8. Realizované prvky z plánu společných zařízení ve vybraných katastrálních územích

Prostudováním projektových dokumentací a realizačních projektů byly zjištěny realizované prvky v jednotlivých zájmových územích. V kapitole je uveden jejich detailní popis doplněný fotodokumentací, tabulkou s vyčíslením navržené a realizované výměry a grafem, který vyjadřuje jejich vzájemný poměr.

8.1. k.ú. Středokluky

Polní cesta NC11 - záměrem výstavby C11 byla obnova původní polní cesty, která byla ve své trase neprůjezdná a doprava se převážně přesunula na přilehlé pozemky. Obnovení má význam z hlediska zpřístupnění přilehlých pozemků a zvýšené průchodnosti krajiny. Polní cesta je zařazena do kategorie vedlejších polních cest. Podél polní cesty je větrolam o šířce cca 10m. Polní cesta je v kategorii P4/30 tj. šířka koruny 1,0m s návrhovou rychlostí 30 km/h, jako jednopruhá obousměrná s výhybnou. Kryt je, v souladu s požadavky ochrany životního prostředí, štěrkový. Polní cesta C11 propojuje silnici 3 třídy č.III/0077 s místní komunikací v osadě Černovičky. Přilehlá svozná plocha činí cca 35,0ha. Polní cesta je využívána především pro zemědělskou dopravu, předpokládá se využití pro turistiku, zejména cykloturistiku. Komunikace je situována severovýchodně od obce Středokluky, za rychlostní komunikací Praha-Slaný (foto č.1,2).

Foto 1,2 : Středokluky-polní cesta NC 11, foto 1 archiv PÚ, foto 2 V.Marešová 4.3.2011

Polní cesta NC3 - záměrem výstavby je zpřístupnění zemědělských pozemků podle schváleného návrhu KPÚ, propojení silnic III/0073 (Dobrovíz-Kněževy) a III/0075 (Běloky-Středokluky) a zpřístupnění krajiny. Parametry polní cesty jsou P 4,5/30 tj. šířka koruny 4,5m s návrhovou rychlostí 30km/h. Šířka vozovky 3,5m a krajnice 2x0,5m. Je to hlavní polní cesta jednopruhá, obousměrná. Kryt vozovky je

z asfaltového betonu, krajnice z drčeného kameniva. Polní cesta bude používána pro sezónní zemědělskou dopravu, místní dopravu a dále bude využita pro turistické účely, zejména cykloturistiku. Svozná plocha napojených pozemků je cca 95ha (foto č.3,4).

Foto 3,4 : Středokluky-polní cesta NC3, foto archiv PÚ, dne 3.6.2008, 15.9.2008

Doprovodná liniová zeleň - od začátku úpravy do km 0,61800 je rovnoběžně s polní cestou NC 3 na parcele č. 606 vzrostlý větrolam. Při návrhu KPÚ byl vyčleněn pozemek č. 965 vedle polní cesty na zřízení dalšího větrolamu. Dále byla vysázena doprovodná zeleň od km 1,25634 do km 1,37800 a od km 1,65761 do konce úpravy dle Návrhu vegetačních úprav – firma Clivia s.r.o. (foto č.5,6).

Foto 5,6: Středokluky-doprovodná zeleň NC3, firma Clivia s.r.o. dne 12.3.2010, V. Marešová, 15.10.2010

VKP L10 - opatření v dané lokalitě primárně zabezpečuje půdoochrannou funkci – pozemky jsou ohroženy větrnou erozí. VKP L10 vede souběžně s navrženou polní cestou C11. Vlevo navazuje lesík L5 Háj na Skalicích. Po zapěstování vytvoří spolu s lesíkem pohledovou dominantu na okraji přírodního parku Okolí Okoře a bude přispívat k ochraně přilehlých polí před větrnou erozí. Cílem navrhovaného prvku ÚSES je vytvoření přírodě blízkého společenstva dubo-habrových hájů, druhová i prostorová rozmanitost dřevin a výběr autochtonních druhů je předpokladem vzniku plochy s vysokým stupněm ekologické stability (foto č.7,8).

Foto 7,8: Středokluky-doprovodná zeleň NC3, foto firma Clivia s.r.o. dne 12.3.2009, 5.5.2010

VKP L5 Háj na Skalicích 1. a 2. etapa - navazuje na nově realizovaný větrolam VKP L10 pod Skalicemi. Realizací bylo dosaženo vytvoření přírodě blízkého společenstva stromů a keřů s vysokým stupněm ekologické stability, který přímo navazuje na liniové prvky ÚSES a to VKP L10 a VKP L22. Vzniklý Háj na Skalicích bude po zapěstování sloužit zejména k úkrytu zvěře a může sloužit jako rekreační plocha pro nedalekou obec Středokluky. Terénní modulace nabídne uživatelům výhled do okolní krajiny s dominantou Čičovického Kamýku. Háj bude propojen s větrolamem a bude přispívat k ochraně přilehlých polí před větrnou erozí (foto č.9,10).

Foto 9,10: Středokluky-VKP L5, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

VKP L8 Na Sedmerkách - délka porostu je 550m, šířka větrolamu byla volena s ohledem na minimalizaci záboru půdy na spodní hranici doporučené šířky a to 10m. Větrolam je konstruován jako poloprodouavý. Je přerušen v místech, kudy prochází nadzemní elektrické vedení, v této části je výsadba pouze keřová. Keřová výsadba uprostřed linie není oplocena a bude sloužit jako průchod pro zvěř (foto č.11,12).

Foto 11: Středokluky-VKP L8, foto Clivia s.r.o., dne 5.5.2010, foto 12 : V.Marešová, dne 15.11.2010

Protierozní mez - severně od větrolamu VKP L8 podél nově navržené cesty NC3 se nachází terénní zlom, který byl navržen jako protierozní mez s primární funkcí půdoochrannou (foto č. 13,14).

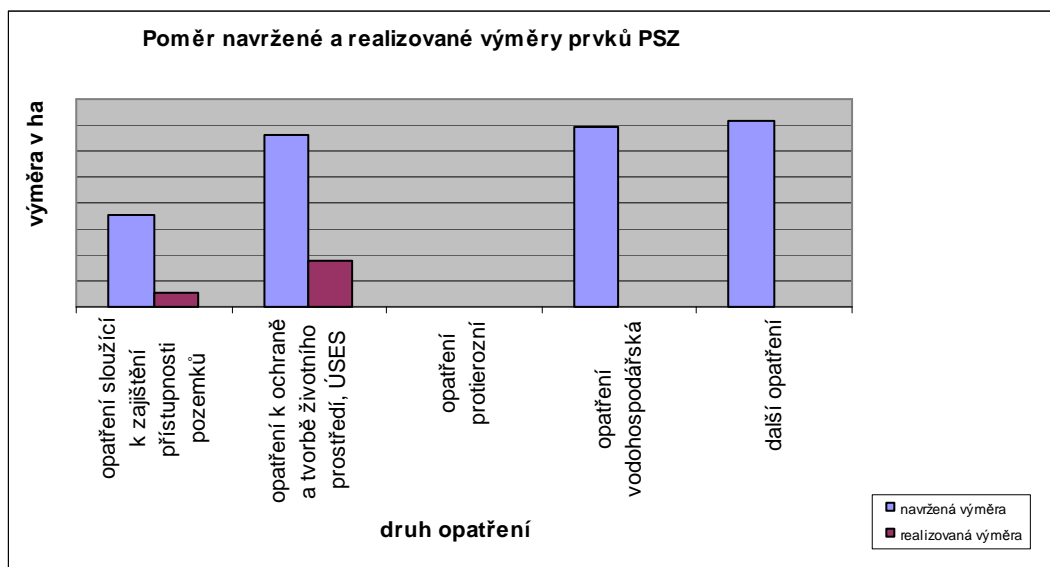

Foto 13: Středokluky-protierozní mez, foto Clivia s.r.o., dne 5.5.2010, foto 12 : V.Marešová, dne 15.11.2010

Opatření	navržená výměra	realizovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	7,0740	1,0684
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	13,3091	3,5280
opatření protierozní	0,1921	0,0000
opatření vodohospodářská	13,7791	0,0000
další opatření	14,2891	0,0000

Tabulka 14: přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Tabulka č.14 a obrázek č.19 představuje porovnání požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ a výměry realizovaných prvků.

Obrázek 19: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala V.Marešová, zdroj:PSZ, 2011

8.2. k.ú. Kozinec

Polní cesta PC6 a PC 5 – realizací došlo k obnovení původních cest, zpřístupnění přilehlých pozemků orné půdy pro jejich obhospodařování a zlepšení prostupnosti krajiny. Cesty jsou navrženy a realizovány v kategorii vedlejší polní cesty jednoruhové P3/30. Pro míjení aut je vytvořena jedna výhybna. Součástí realizace je i chodník, označený CH v délce 279 m, který bude sloužit jako pěší komunikace a pro cyklisty. Je umístěn podél stávajícího otevřeného příkopu, lemovaného keři a řadou stromů (foto č.15,16).

Foto 15,16: Kozinec-polní cesta PC6, archiv pozemkového úřadu, dne 26.5.2009, Foto 2: Kozinec-polní cesta PC6, foto V.Marešová, 11.2.2011

Polní cesta KC2 - slouží převážně pro zemědělskou dopravu, její svozná plocha je cca 15 ha. Je zařazena v kategorii vedlejších polních cest P 4/30. Je umístěna podél katastrální hranice mezi obcemi Kozinec a Tursko.

RBK 4 – navazující biokoridor podél nově realizované příjezdové cesty C2. Vzhledem k menší šířce (8,5m) se jedná o výrazný liniový prvek. Středem plochy prochází jednořadé vícepruhové stromořadí. Funkce větrolamu je zajištěna kompaktním keřovým lemem i nepravidelným pásem středně vzrůstných keřových tvarů stromů (dále KTS). Stromy jsou vysázeny ve vzájemné vzdálenosti 6m, keře a KTS jako lem a podrost do trojsponu 1,5 x 1,5 (foto č.17,18).

Foto 17,18: Kozinec-RBK 4, foto V.Marešová, dne 11.2.2011

Polní cesta C1 – obnovení původní cesty C1. Zpřístupní přilehlé pozemky orné půdy pro jejich obhospodařování a zlepší přístupnost krajiny. Zároveň se podél polní cesty mezi katastrální hranicí obcí Kozinec a Svakyně vytvořil pruh pro doprovodnou zeleň polní cesty a tím zlepšení ekologické hodnoty této zemědělské krajiny. Polní cesta je navržena v kategorii P 4/30 (foto č.19,20).

Foto 19, 20: Kozinec-polní cesta PC6, C1 foto archiv pozemkového úřadu, 24.3.2009, V.Marešová, dne 11.2.2011

Polní cesta C24N – cesta podél východní hranice obce. Umožňuje přístup k přilehlým pozemkům, zpřístupňuje zemědělskou usedlost a zároveň umožňuje

propojení zemědělské dopravy mimo obec Kozinec. Současně vytváří i hranici mezi zemědělským provozem a bytovou zástavbou (foto č.21,22).

Foto 21: Kozinec-polní cesta PC6, foto archiv pozemkového úřadu, 24.4.2008, Foto 22: Kozinec-polní cesta C24N, foto V. Marešová, 11.2.2011

RBK 3 – nejrozsáhlejší navrhovaná zelená plocha – pás o šířce cca 28m v mírném svahu od lesního porostu na vrch Erš směrem k LBC 10. Významný multifunkční krajinný prvek vzhledem ke své šířce nejen s funkcí větrolamu (foto č.23,24).

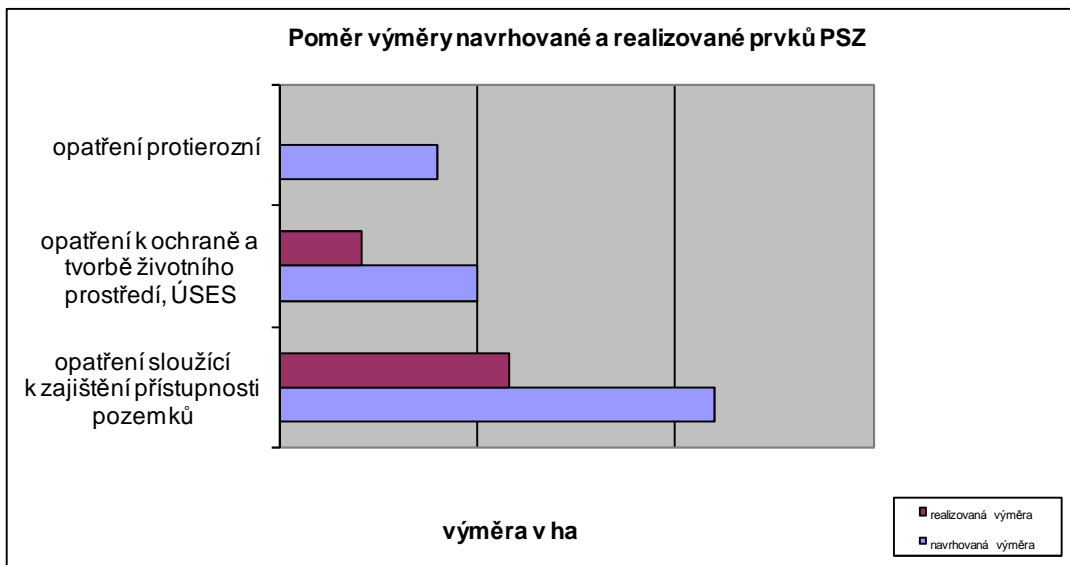

Foto 23,24: Kozinec-RBK 3, LBC 10, foto V. Marešová, 11.2.2011

Tabulka č.15 a obrázek č.20 představuje porovnání požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ a výměry realizovaných prvků.

Opatření	navrhovaná výměra	realizovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	10,57	5,7720
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	4,8	2,0890
opatření protierozní	3,9	0,0000
opatření vodohospodářská	xxx	xxx
další opatření	xxx	xxx

Tabulka 15: přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V. Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 20: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala V.Marešová, zdroj:PSZ, 2011

8.3. k.ú. Chýnvice

V Chýninci byl realizován pouze jeden prvek z plánu společných zařízení, a to polní cesta **NC12** spolu s **doprovodnou zelení**. Trasa byla navržena po stávající vyježděné polní cestě, na kterou přímo navazují přilehlé polnosti. Napojení na silnici III/10121 je sjezdem pod úhlem křížení cca 30° bez trubního propustku. Zpevnění provedeno kamenivem s povrchovou úpravou recyklovanou drtí (foto č.25,26)

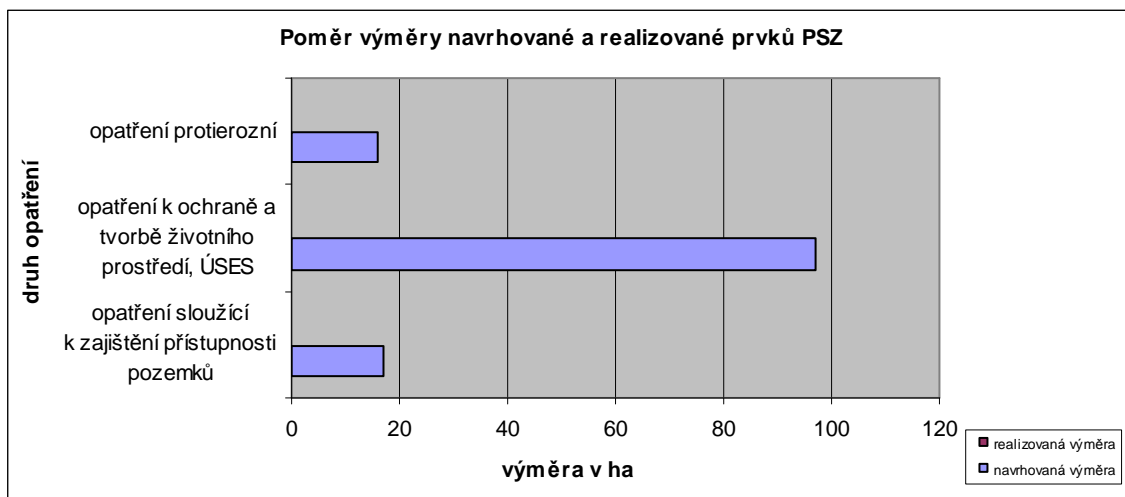

Foto: 25,26: Chýnvice-cesta NC11 po realizaci, foto: firma Krejčí, 1.12.2008

Tabulka č.16 a obrázek č.21 představuje porovnání požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ a výměry realizovaných prvků.

Opatření	navrhovaná výměra	realizovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	1,6746	0,3920
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	99,7010	0,4000
opatření protierozní	1,5900	0,0000
opatření vodohospodářská	0,2681	0,0000
další opatření	1,2000	0,0000

Tabulka 16: přehled požadované a realizované výměry jednotlivých prvků PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 1: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala V.Marešová, zdroj:PSZ, 2011

8.4. k.ú. Chýně

C1 A – obnovena původní cesta o šířce cca 4m. Slouží převážně jako obslužná komunikace silážního žlabu a rodinného domku u železnice. Komunikace je do dvou třetin své současné délky převážně asfaltová, za železničním přejezdem štěrková. V délce 417m je lemovaná stromořadím.

C4 A – o šířce cca 4,5m, po průjezdu obcí slouží jako příjezdová komunikace k zahradnictví a přilehlému rodinnému domku.

RBK 25 – regionální biokoridor - Realizací RBK 25 a přilehlé části veřejné zeleně dojde výrazným způsobem k přerušení táhlých svahů v západní části katastrálního území obce Chýně. Vhodně koncipovaný porost biokoridoru po svém zapojení zásadně zmírní množství odtoku vody z území. Zemědělské bloky na plošinách jsou obecně ohrožovány větrnou i vodní erozí, i když stupeň ohrožení okolních pozemků není nadprůměrný. Cílem navrhovaného prvku ÚSES je vytvoření přírodě blízkého společenstva dubo-habrových hájů (foto č.28,29).

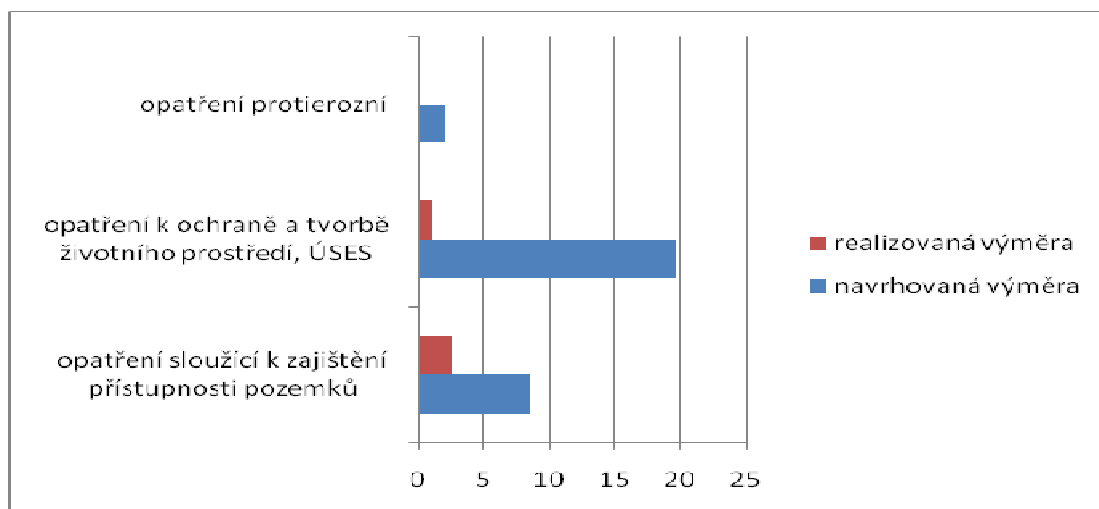

Foto 28,29: Chýně, foto V.Marešová, dne 15.11.2011

Tabulka č.15 a obrázek č.20 představuje porovnání požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ a výměry realizovaných prvků.

Opatření	navrhovaná výměra	realizovaná výměra
opatření sloužící k zajištění přístupnosti pozemků	8,5165	2,5320
opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, ÚSES	19,7782	1,0885
opatření protierozní	2,0135	0,0000

Tabulka 17 přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 22: Grafické znázornění požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ v zájmovém k.ú., zpracovala V.Marešová, zdroj:PSZ, 2011

8.5. k.ú. Velké a Malé Čičovice

Přesto, že komplexní pozemková úprava byla v tomto katastrálním území ukončena již v roce 2008, nebyl zde doposud realizován žádný prvek z plánu společných zařízení. Realizace je závislá na výši peněžních prostředků, které mohou být k realizaci využity a také na čilé komunikaci se samotnou obcí, která by si měla stanovit vlastní priority, o jejichž realizaci bude v součinnosti s pozemkovým úřadem usilovat.

V tuto chvíli probíhá stavební řízení na schválení projektu polní cesty S9. Poté proběhne výběrové řízení na dodavatele a dojde k realizaci.

8.6. Další realizované prvky v působnosti pozemkového úřadu Praha-západ - JPÚ Davle

V plánu společných zařízení řešených v návrhu jednoduché pozemkové úpravy s výměnou vlastnických práv v kat. území Davle „Severní část“ v okrese Praha-západ byla navržena a realizována hlavní polní cesta Ch-2 včetně protierozního opatření. Hlavní polní cesta v terénu neexistovala, byl zde jen vyježděný pruh na zemědělské půdě bez příkopů a jakéhokoliv zpevnění. Při deštivém počasí s pruh

rozbahnil a cesta se rozšiřovala na úkor orné půdy. Cesta je v současnosti využívána zejména pro zemědělskou dopravu, ale i pro dopravu místní, včetně rekreační. Vzhledem k malé hloubce ornice docházelo k rozsáhlé erozi. Rovněž při deštivém a vlhkém počasí dochází k sesuvům půdy u přilehlého pozemku kde se v r. 2002 utrhlo cca 100 m³ zeminy. K menším sesuvům dochází každoročně (foto č. 30-35).

Foto 30,31 Davle-protierozní opatření v rámci JPÚ, foto firma Krejčí, Tábor, dne 19.6.2008

Foto 32,33 Davle-protierozní opatření v rámci JPÚ, foto firma Krejčí dne 19.6.2008, 2.7.2008

Foto 34,35 Davle-protierozní opatření v rámci JPÚ, foto firma Krejčí dne 19.6.2008

9. Terénní průzkum v zájmových území

9.1. k.ú. Středokluky

NC11 – dodavatelem stavby firma Eurovia a.s., při terénním průzkumu byly zjištěny závažné nedostatky spojené s výstavbou cesty. Štěrka se výrazně vymývá. Krajnice cesty se sesouvá. Pozemkový úřad provedl reklamaci stavby. Dodavatel ve svém vyjádření uvedl, že k vysázení přilehlého větrolamu VKP L10 došlo až po výstavbě cesty což znamená, že cesta nebyla chráněna před přívalovými dešti z polí. Bylo by jistě namístě, pokrýt stráň v místě nejvyššího sklonu textilií, která by zabránila dalšímu smyvu (foto č.36,37).

Foto 36,37: Středokluky-nedostatky v provedení cesty NC11, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Cesta vystavěna dle projektu. Je nutné znovu zhodnotit projekt a zjistit, kde se stala chyba. Dodavatel zatím opravu cesty odmítá, bude záležet na dalším jednání.

Foto 38,39: Středokluky-nedostatky v provedení cesty NC11, foto V.Marešová, dne 2.3.2011

Při kontrolním terénním průzkumu provedeném 2.3.2011 bylo zjištěno, že se situace ani po ročním zapěstění větrolamu nezlepšila, dochází ke značnému smyvu orné půdy a narušení krajnice cesty. Situace je řešena dosypáváním šterkem (foto č.38,39).

Větrolam VKP L10 – dodavatelem firma Rocknet s.r.o. K vysázení větrolamu došlo v listopadu 2010. Dílo bylo předáno, dále dodavatel zajišťuje tříletou následnou péči. Větrolam vysázen dle projektu, jedinou odchylkou je vystavěné oplocení. V projektu bylo navrženo před zatravněným pásem, ale po konzultaci s autorskými dozorem došlo k oplocení ještě před ním, aby byla výsadba chráněna proti zvěři, ale také proti myslivcům a zemědělcům. Zvěř tak ztratila svůj průchod. Oplocení je provedeno velmi kvalitně s hustým pletivem. Stromy a keře zaborkovány, opatřeny chráničkami proti okusu a zakolíkovány. Práce velmi zdařilá (foto č. 40,41).

Foto 40,41: Středokluky-větrolam VKP L10, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Foto 42,43: Středokluky-větrolam VKP L10, foto V.Marešová, dne 2.3.2011

Terénním průzkumem bylo zjištěno, že větrolam je dodavatelem řádně udržován, chráničky jsou dobrém stavu, bohužel keře nelze tak účinně proti okusu chránit, a jsou proto poškozeny (foto č.42,43).

VKP L5 I.etapa – dodavatel firma Novák-Živa

Výsadba je v současné době po jednoleté následné péči. Práce není příliš kvalitní, došlo ke značným ztrátám. Výsadba je před zimou chráněna slámováním. S tímto postupem nelze souhlasit, je zde velké riziko poškození rostlin hlodavci. V projektu bylo navrženo borkování, dodavatel se tedy svým postupem od projektu odchýlil. Vysázeným stromům a keřům chybí nátěr proti okusu, chráničky jsou místy poškozené místy chybí zcela (foto č.44-47).

Foto 44,45,46: Středokluky, VKP L5, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Foto 47: Středokluky, VKP L5, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Stromy ani po roční následné péči nejsou dobře zavětvené, měly by se řádně vystříhat. Habr by měly být oplocen, je takto snadnou kořistí zvěře.

Foto 48,49: Středokluky, VKP L5, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Foto 50,51: Středokluky, VKP L5, foto V.Marešová, dne 2.3.2011

Z kontrolního průzkumu provedeného dne 2.3.2011 bylo zjištěno, že se situace po zimním období nezměnila, je patrné, že dodavatel neučinil na podzim nápravu, jak bylo dozorem doporučeno. Oplocení je značně poškozené, přestává plnit svoji funkci zamezení vstupu zvěře či osob. Chráničky k sazenicím nebyly doplněny, řada z nich uhynula. Přibližné vyčíslení bude uvedeno v tabulce (foto č.48-51).

VKP L5 II.etapa – dodavatel Školky Montano spol.s r.o.

Výsadba provedena na podzim roku 2010, nyní následuje tříletá následná péče. Výsadba provedena velmi kvalitně, dle projektu. Sazenice celkově dobře připravené na zimu, zaborkované, s kvalitními chráničkami. Nejsou opatřeny nátěrem proti okusu. Většina stromů má i svou oplocenku. Při vysazování dodavatel používá kondicionér Teracottem.

Výsadba provedena do kruhu dle osazovací schématu, což je sice pro dodavatele velmi pracné, ale na pohled velice efektní (foto č.52-54).

Foto 52,53: Středokluky VKP L5 II, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Foto 54: Středokluky VKP L5 II, foto V.Marešová, dne 2.3.2011

VKP L8 dodavatel firma Vialit s.r.o.

Biokoridor podél cesty NC3 je relativně v dobrém stavu, před zimou by se sazenice měly natřít ochranným nátěrem. Poškození okusem zvěří je asi 40% sazenic, na jaře dojde k jejich náhradě. Biokoridor je oplocený, byl opatřen kůly proti větru, bohužel byly rozkradeny (foto č. 55).

Foto 55: Středokluky VKP L8, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Protierozní mez

Chybně provedená výsadba. Byla provedena v době velkých veder v srpnu 2010, řada sazenic uhynula, protierozní funkci mez nesplňuje svoji funkci. Na jaře musí dojít k nové výsadbě (foto č.56-59).

Foto 56,57: Středokluky- protierozní mez, foto Clivia s.r.o., dne 18.12.2009

Foto 57,59: Středokluky- protierozní mez, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Biokoridor podél cesty NC3

Biokoridor oplocený i přesto, že oplocení nebylo v projektu. Je to nejúčinnější ochrana proti zvěři a místním občanům, kteří často biokoridor devastují. Přibližně v polovině své délky je biokoridor přerušen pro přechod zvěře a pro vjezd zemědělců na přilehlá pole. Biokoridor je zapěstěný, řádně udržovaný, úhyn sazenic v normě (foto č.60-63).

Foto 60,61: Středokluky- biokoridor u NC3, výsadba + zapěstění foto Clivia s.r.o., dne 18.12.2009

Foto 62,63: Středokluky-biokoridor u NC3, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

Tereziánská alej

Stávající dubová alej. Došlo k protřídění původních vzrostlých stromů. Nová výsadba zatím není navržena. Další postup bude stanoven v jarním období, kdy dojde k novému posouzení stavu stromů. (foto č. 64).

Foto 64: Středokluky-Tereziánská alej, foto V.Marešová, dne 15.11.2010

9.2. k.ú. Kozinec

Cesta C6 byla vystavěna dle projektu, v krajní části je výrazné místo se zadržanou vodou (foto č. 65). Lze předpokládat že bylo provedeno chybně odvodnění cesty ať již v projektové dokumentaci či při realizaci. Na fotografii č. 66 je patrné silné poškození stromu způsobené trvalým převlhčením.

Foto 65,66: Kozinec-polní cesta C6-, foto V.Marešová, dne 11.2.2011

Biokoridor RBK 3

RBK 3 biokoridor je plně funkční, zapojený (foto č.67)

Foto 67: Kozinec-biokoridor RBK3, foto V.Marešová, dne 11.2.2011

Foto 68,69,70: Kozinec-biokoridor RBK 3, foto V.Marešová, dne 11.2.2011

Na fotografiích č. 68-70 je patrné, jaký je rozdíl ve vzrůstu a kvalitě vysazené rostliny v případě, že není dostatečně chráněna proti okusu. Stromek není zavětřený, nízkého vzrůstu. Naopak stromek řádně chráněný chráničkou je zavětřený, výborné kvality a vzrůstu.

RBK4

Biokoridor je v dobré kvalitě, plně funkční a zapojený. Řádně plní svou funkci. Minimální počet uhynulých či poškozených sazenic (foto č. 71,72).

Foto 71,72: Kozinec-polní cesta C6-, foto V.Marešová, dne 11.2.2011

Cesta C1

Terénním průzkumem provedeným dne 11.2.2011 bylo zjištěno, že polní cesta C1 je značně poničená, rozježděná. Je vysoce frekventovaná pro zemědělskou dopravu (foto č. 73,74). Již byla provedena její oprava zasypání štěrkovinou.

Foto 73,74: Kozinec-polní cesta C1, foto V.Marešová, dne 11.2.2011

Cesta C24N - cesta značně poničená, díky okolní zástavbě přestává plnit funkci zpřístupnění pozemků zemědělcům, je využívána v běžném provozu (foto č.75).

Foto 75: Kozinec-polní cesta C24N, foto V.Marešová, dne 11.2.2011

9.3. k.ú. Chýnice

Biokoridor podél cesty NC14

Projekt navrhoval vysázení již vzrostlých stromů, což značně usnadňuje následnou péči. Stromy jsou řádně oploceny, mají chráničky, zamulčovány borkou. Cesta je vystavěna dle projektu se zasakovacím pásem a dvěma výhybnami. Dodavatel výsadby řeší problém se zemědělci, kteří zaorávají velice blízko k zasazeným stromům, hrozí poškození (foto č. 76-78).

Foto 76,77,78 : Chýnice – biokoridor, foto V.Marešová, dne 18.11.2010

9.4. k.ú. Chýně

RBK 25

Dodavatelem byla firma Školky Montano spol. s.r.o. Biocentrum je po jednoleté údržbě. Realizace ve velmi dobrém stavu, tráva je často vyžínaná, v trávniku se netvoří drny a je velice kvalitní. Výsadba je z 99% úspěšná, dle sdělení dodavatele bylo nahrazeno cca 5 sazenic. Důkladné oplocení chránící proti zvěři, vše ve velmi dobrém stavu (foto č.79-82). Mezi dvěma částmi se po vydatných deštích v polovině října vytvořil vodní příkop, bylo nutné vykopat strouhu na odtok vody. Biocentrum čeká ještě dva roky následné péče.

Foto 79,80: Chýně – biokoridor RBK 25, foto V.Marešová, dne 15.10.2010

Foto 81,82: Chýně – biokoridor RBK 25, foto V.Marešová, dne 15.10.2010

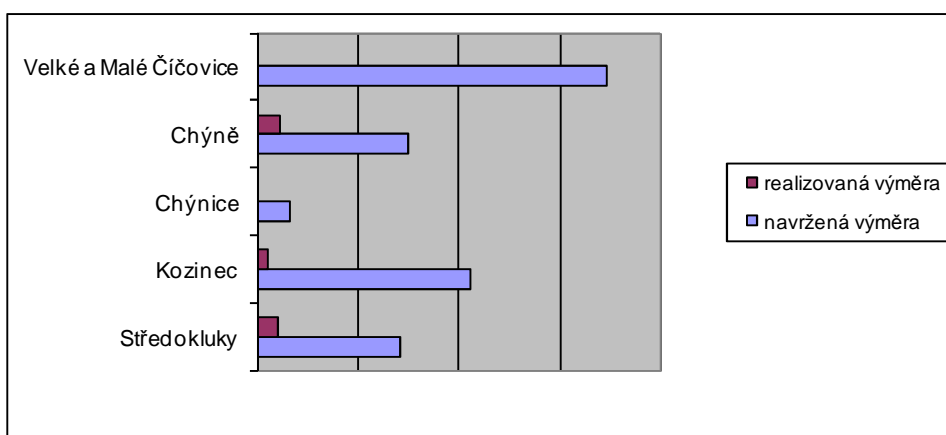
10. Vyhodnocení

Vyhodnocení je pro názornost provedeno v různých podobách. Prvním cílem bylo zahrnout navržené a realizované výměry jednotlivých opatření do přehledné tabulky (tab.č.18, obr.č.23). Poměr mezi oběma hodnotami pak představuje graf. Grafickým výstupem jsou mapy zpracované v programu Microstation, s použitím mapových podkladů poskytnutých Českým zeměměřickým úřadem v Praze, 2010. Mapy vytvořené pro každé zájmové území jsou uvedeny v příloze (příloha č.3-7).

10.1. opatření ke zpřístupnění pozemků

k.ú.	navržená výměra	realizovaná výměra
Středokluky	7,0740	1,0684
Kozinec	10,5700	5,772
Chýnvice	1,6746	0,3920
Chýně	7,4649	1,0885
Velké a Malé Číčovce	17,3294	0,0000

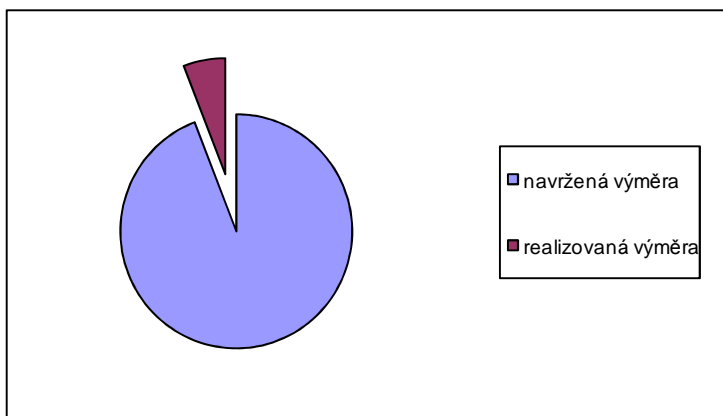
Tabulka 18: přehled požadované výměry na jednotlivá opatření PSZ, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ, 2011

Obrázek 23: Grafické znázornění navržených a realizovaných opatření ke zpřístupnění pozemků dle PSZ ve vybraných k.ú. v okrese Praha-západ

Polní cesty jsou základním prvkem PSZ. Mají polyfunkční charakter, protože jsou spojeny s doprovodnou zelení, příkopem, kulturními artefakty apod. Návrh cest je upraven normou ČSN 73 6109 Projektování polních cest. Podle významu se cesty dělí na hlavní, vedlejší a doplňkové.

Z vyhodnocení výměry realizovaných a navržených opatření ke zpřístupnění pozemků vyplývá, že z navržených opatření je realizována jen velmi malá část (obr.č.24). Celkový objem realizace je závislý na finančních prostředcích a na možnostech pozemkových úřadů.

Obrázek 24: Vyjádření poměru navržených a realizovaných polních cest v zájmových území, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ a realizační projekty, 2011

10.2. protierozní opatření

k.ú.	navržená výměra	realizovaná výměra
Středokluky	0,1921	0,1523
Kozinec	3,9000	0,0000
Chýnvice	1,5900	0,0000
Chýně	2,0135	
Velké a Malé Číčovice	1,3021	

Tabulka 19: přehled navrhované a realizované výměry protierozních opatření, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ a realizační projekty, 2011

Protierozními opatřeními rozumíme opatření ke zmírnění účinků vodní či větrné eroze. Patří sem např. suché nádrže, průlehy, příkopy, retenční vodní nádrže, úpravy strží a toků doplněné organizačními a agrotechnickými opatřeními. Z tabulky (tab.č.19) je patrné, že i přes četná navržená opatření jsou opatření realizována jen v k.ú. Středokluky. Po porovnání všech zjištěných údajů dospějeme k závěru, že prioritou pozemkových úřadů potažmo obce pro realizaci opatření PSZ je realizace opatření k zpřístupnění pozemků popř. ÚSES. Jak zjistíme i níže, protierozní či vodohospodářská opatření zůstávají v pozadí zájmu při plánování realizace (tab.č. 20,21, obr.č.25,26).

10.3. vodohospodářská opatření

k.ú.	navržená výměra	realizovaná výměra
Středokluky	13,7791	0,0000
Kozinec	xxx	0,0000
Chýnvice	0,2681	0,0000
Chýně	xxx	
Velké a Malé Číčovice	0,7800	0,0000

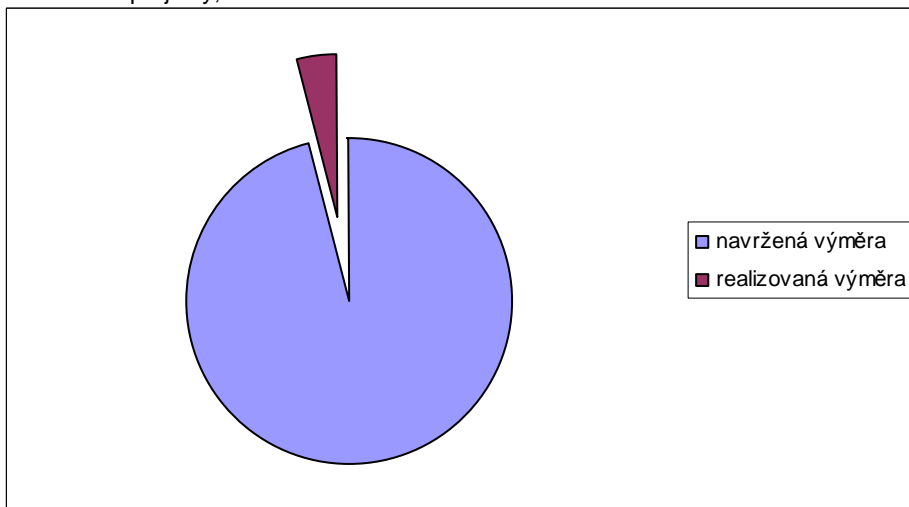
Tabulka 20: přehled navrhované a realizované výměry vodohospodářských opatření, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ a realizační projekty, 2011

10.4. ÚSES

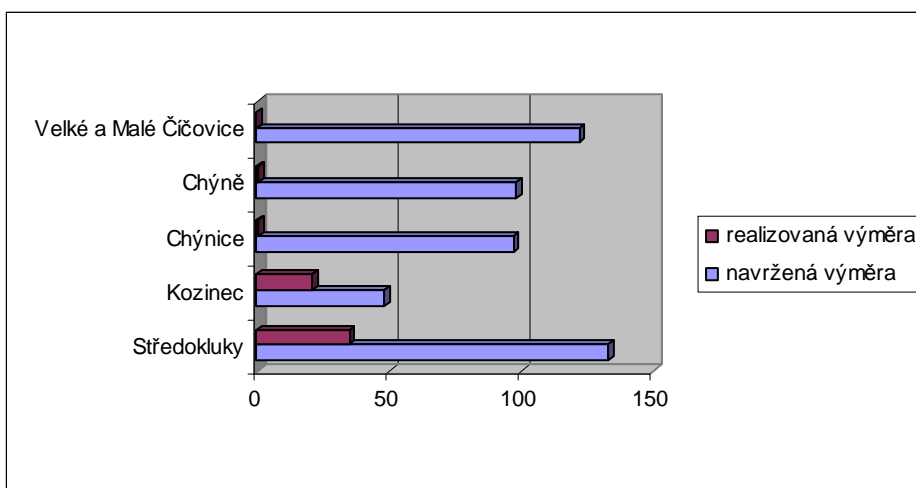
k.ú.	navržená výměra	realizovaná výměra
Středokluky	13,3091	3,5280
Kozinec	4,8000	2,0890
Chýnvice	99,7010	0,4000

Chýně	9,8310	0,5661
Velké a Malé Čičovice	12,1795	0,0000

Tabulka 21: přehled navrhované a realizované výměry ÚSES, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ a realizační projekty, 2011

Obrázek 25: Grafické znázornění navržených a realizovaných opatření ke zpřístupnění pozemků dle PSZ ve vybraných k.ú. v okrese Praha-západ

Obrázek 26: Vyjádření poměru navržených a realizovaných polních cest v zájmových území

10.5. Vyhodnocení výsadby

10.5.1. k.ú. Středokluky

V k.ú. Středokluky je realizováno 27% navržených prvků zeleně. Výsadby jsou rozsáhlé a byly prováděny z finančních důvodů na etapy. Výsadby jsou provedeny na ploše přibližně 3,5ha. Do konkrétního hodnocení výsadby byly zahrnuty nejrozsáhlejší akce tj. VKP L10, VKP L5 Háj na Skalicích, VKP L8

VKP L10 - vede souběžně s navrženou polní cestou C11. Tato doprovodná zeleň je složena z několika variant osázení, s ohledem na hustou síť nadzemního elektrického vedení, které kříží řešené území hned na třech místech. V dolní části

prochází dokonce souběžně s cestou C11 směrem k trafostanici u Pazderny. Realizací popsaného řešení vegetačních úprav bude propojen VKP L10 Pod Skalicemi se stávajícím větrolamem Za malým hájem VKP L2 a vytvoří tak pomyslný zelený most. Vlevo bude VKP L10 navazovat na navržený lesík L5 Háj na Skalicích. Po zapěstování vytvoří spolu s lesíkem pohledovou dominantu na okraji přírodního parku Okolí Okoře a bude přispívat k ochraně přilehlých polí před větrnou erozí. Cílem navrhovaného prvku ÚSES je vytvoření přírodě blízkého společenstva dubo-habrových hájů, druhová i prostorová rozmanitost dřevin a výběr autochtonních druhů je předpokladem vzniku plochy s vysokým stupněm ekologické stability.

Výběr konkrétních druhů byl proveden s ohledem na druhy blízké potenciální přirozené vegetaci včetně požadavků na vertikální strukturu větrolamu. Cílené dlouhověké dřeviny (*Quercus robur* - dub letní, *Tilia cordata* – lípa srdčitá, *Acer platanoides* - javor mléč a *Carpinus betulus* – habr obecný) jsou uspořádány ve skupinách, do kterých jsou začleněny skupiny dřevin doplňkových (*Betula verrucosa* – bříza bělokorá, *Prunus avium* – třešeň ptačí, *Elaeagnus angustifolia* - hlošina úzkolistá a pro celoroční funkci i *Pinus sylvestris* - borovice lesní), které navrhovanou skladbu v pravidelných intervalech zpestří zajímavou barvou olistění, jarním květenstvím i podzimním zbarvením. Dočasné dřeviny s obmýtím 15 jsou navrženy topoly bílé.

VKP L5 Háj na Skalicích – dle vypracovaného projektu došlo na celé ploše řešeného území k založení travního porostu, výsadbě obvodového keřového pásu a zřízení dočasného oplocení. Vzniklý Háj na Skalicích bude po zapěstování sloužit zejména k úkrytu zvěře a může sloužit jako rekreační plocha pro nedalekou obec Středokluky. Terénní modulace nabídne uživatelům výhled do okolní krajiny s dominantou Číčovického Kamýku. Háj bude propojen s větrolamem a bude přispívat k ochraně přilehlých polí před větrnou erozí.

Celková plocha řešeného území je zatravněna jetelotravní směsí a obvodový plášť podél řešeného území je vysázen ze dvou řad keřů. Vzdálenosti mezi řadami keřů a vzdálenost od hranice pozemku je 1m. Výsadbová vzdálenost keřů je také 1m. Celá plocha keřového pásu je zamulčována borkou, aby se zamezilo prorůstání plevelů v šíři 1,6m. Na jižní straně pozemku jsou vysázeny *Euonymus europaeus* – brslen evropský, *Cornus mas* – dřín obecný a *Crataegus L.* - hloh, na západní straně pozemku *Rosa canina* - růže šípková, *Lonicera* - zimolez, *Cornus sanguinea* - svída krvavá a *Ligustrum vulgare* - ptačí zob. Podél severní hranice pozemku

budou vysázen brslen a ptačí zob. Celá plocha je dočasně oplocena lesnickým pletivem proti okusu zvěří.

VKP L5 2.etapa- dokončení vegetačních úprav VKP L5 Háj na Skalících, při které došlo k zalesnění pozemku výsadbou stromů, které jsou uspořádány půdorysně do velkých jednoruhových skupin rozvolněných po celé ploše. Mezi těmito skupinami je realizována obslužná travnatá cesta, která je oproti okolnímu porostu intenzivně prosekávána. Základní druhy dubohabrových hájů jsou doplněny o rychlerostoucí dřeviny pro dosažení rychlejšího nástupu vegetace a jako ochrana vysazených porostů na exponovaném stanovišti. Vysázeny jsou i doplňkové dřeviny a jehličnany, pro zimní efekt. V části pod nadzemním elektrickým vedením jsou vysázeny vysoké keře.

Celková plocha řešeného území je zalesněna skupinami stromů, uspořádanými do soustředných kružnic. Počet stromů v těchto skupinách je různý a to od 22ks do 105ks od jednoho druhu. Vzdálenost řad je 3m, výsadbová vzdálenost stejná 3m. Velké skupiny doplňují menší, trojúhelníkově uspořádané, výsadbová vzdálenost je stejná 3m. Dřeviny jsou opatřeny jedním kulem a zamulčovány jednotlivě borkou v poloměru 0,5m. V prostoru pod nadzemním vedením v ochranném pásu v šířce 45m je realizována výsadba vysokých keřů, které jsou vysázeny pravidelně do řad vzdálených 3m. Výsadbová vzdálenost v řadách je 3m do sponu. Uprostřed pásu je vysazena líska, oddělená na obě strany od hlohů vzdáleností 6m (důvodem je zpřístupnění sloupu elektrického vedení). Keře jsou zamulčovány jednotlivě borkou v poloměru 0,5m.

VKP L8 Na Sedmerkách - výběr konkrétních druhů byl proveden s ohledem na druhy blízké potenciální přirozené vegetaci. Navrhovaný větrolam je konstruován jako poloprodouvací. Větrolam je orientován ve směru sever-jih. Okolní pozemky tedy nebudou větrolamem stíněny od jihu. Větrolam je přerušen v místech, kudy prochází nadzemní elektrické vedení a v této části je výsadba pouze keřová. Výsadba je navržena ze tří řad stromů různých výšek v pravidelné vzdálenosti výsadby 3m, pyramidálního uspořádání s keřovým pásem po obou stranách porostu, který bude zamulčován borkou. Ostatní plocha je zatravněna jetelotravní směsí. Výsadba základních dřevin je provedena dle projektu do trojúhelníkových sponů tak, aby umožnila dobrých růst pravidelné koruny, ve středovém pásu s použitím nejvyšších rychlerostoucích topolů. Základní dřeviny (duby, habry a lípy) jsou pro dosažení rychlého nástupu účinnosti doplněny javory a jasany. Javory byly

navrženy zároveň pro výrazný podzimní efekt. Doplnkové dřeviny (jabloně, střešchy a ptačí třešeň) bodově oživují porost v jarním období).

k.ú.Středokluky

		Vysazeno	zdravé	%	poškozené	%	úhyn	%
VKP L10	stromy	457	440	96	15	3,5	2	0,5
	keře	2 080	1900	91	120	5,7	60	3,3
VKP L5	stromy	935	912	97,5	38	2	5	0,5
	keře	226	190	84	26	11,5	10	4,5
VKP L8	stromy	258	232	90	20	7,7	6	2,3
	keře	383	300	78	63	16,4	20	5,6

Tabulka 22: přehled navrhované a realizované výměry USES, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ a realizační projekty, 2011

Obrázek 27: Vyjádření stavu výsadby v k.ú. Středokluky

Z grafu obr.č. 27 a tabulky č.22 vyplývá, že jen malé procento sazenic je poškozených nebo uhynulých. V prvních pěti letech po výsadbě je možné počítat s 5% přirozeným úhynem dřevin, proto můžeme tento výsledek považovat za dobrý. Poškození jsou z významné části mechanického charakteru- okus od zvěře, poškození od kůlů či úvazů. Poškození nemá výrazný vliv na budoucí kvalitu výsadby. Jako ochranné opatření je možné doporučit důkladnou mechanickou ochranu proti okusu – pletivo, celkové oplocení nebo chemické nátěry proti okusu. Je třeba dostatečně často kontrolovat kvalitu úvazů a opravovat nedostatky.

10.5.2. k.ú. Kozinec

V k.ú. Kozinec je realizováno přibližně 42% navržených prvků zeleně. Vegetační úpravy v k.ú. Kozinec řeší výsadby zeleně především s půdochranným kritériem. Kompozice výsadeb dřevin v jednotlivých lokalitách je pojata tak, aby vzniklo rostlinné společenstvo blízké přirozenému přírodnímu. Druhová skladba je poměrně

bohatá a je tvořena výhradně domácími nebo zdomácnělými dřevinami. Vybrané dřeviny odpovídají půdním i klimatickým podmínkám této lokality. Měli by plnit především asanační a melioračně biologickou a ochrannou funkci. Pro rychlé docílení funkčnosti biokoridorů a biocenter byl zvolen způsob kombinace cílových, výplňových a doplňkových dřevin. Nezastupitelným prvkem jsou i keře, keřové tvary stromů, které jsou určeny k vytvoření středního a nízkého patra. Vyznačují se krátkověkostí, ale relativně rychlým růstem a zapojením. Mají příznivý vliv i na rozvoj fauny.

RBK 3 – nejrozsáhlejší navrhovaná zelená plocha – pás o šířce cca 28m v mírném svahu. Významný multifunkční krajnotvorný prvek vzhledem ke své šířce nejen s funkcí větrolamu. Nejedná se pouze o liniové výsadby stromů a keřů, ale i o menší travnaté plochy vbíhající do zeleně. Centrální plocha je tvořená kosterními a dominantními dřevinami, obvodový plášť širokým spektrem listnatých keřů a KTS. Stromy šachovnicově vysazovány ve sponu 3x4m, keře pak 1,5x1,5m.

RBK 4 – vzhledem k menší šířce cca 8,5 m se jedná o výrazný liniový prvek. Středem plochy prochází jednořadé vícepruhové stromořadí. Funkce větrolamu je zajištěna kompaktním keřovým lemem i nepravidelným pásem středně vzrůstných KTS. Stromy jsou vysázeny ve vzájemné vzdálenosti 6m, keře a KTS jako lem a podrost do trojsponu 1,5x1,5

Terénními průzkumy, které byly prováděny v průběhu podzimu a zimy 2010-11 bylo zjištěno, že výsadba zeleně RBK 3 a 4 je ve velmi dobrém stavu. Zjištěný úhyn sazenic je vyčíslen v následující tabulce. Dřeviny jsou zapěstěné, zdravé, typického tvaru, jen nevýznamně narušené, s výrazným předpokladem dlouhodobého a kvalitního vývoje. Pouze na některých dřevinách bylo shledáno poškození od zvěře. Bližší postřehy jsou k této problematice uvedeny v kapitole 9 (tab.č.23, obr.č. 26)

	vysazeno	zdravé	%	poškozené	%	úhyn	%
RBK 4	378	320	84,7	48	12,7	10	2,6
RBK 3	229	180	78,6	33	15	16	6,4

Tabulka 23: přehled navrhované a realizované výměry ÚSES, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ a realizační projekty, 2011

Obrázek 28: Vyjádření stavu výsadby v k.ú. Kozinec

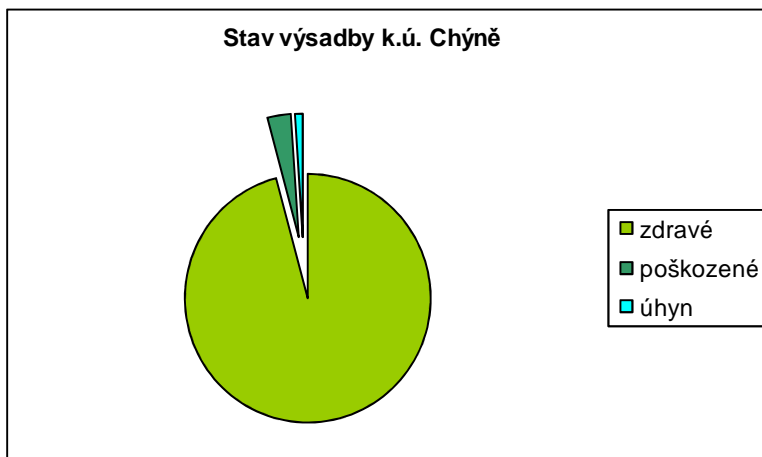
10.5.3. k.ú. Chýně

Realizací RBK 25 a přilehlé části veřejné zeleně došlo výrazným způsobem k přerušení táhlých svahů v západní části katastrálního území obce Chýně. Vhodně koncipovaný porost biokoridoru po svém zapojení zásadně zmírní množství odtoku vody z území. Cílem tohoto realizovaného prvku ÚSES je vytvoření přírodě blízkého společenstva dubo-habrových hájů. Druhová i prostorová rozmanitost dřevin a výběr autochtonních druhů je předpokladem vzniku plochy s vysokým stupněm ekologické stability. Biokoridor byl realizován řádně, dle projektové dokumentace, při výsadbě dřevin nedošlo k žádné odchylce od navržené druhové skladby. Navrženo a realizováno bylo devět řad stromů a dvě řady keřů po obou stranách. Cílené dlouhověké dřeviny (*Qercus robur* - dub letní, *Tilia cordata* – lípa srdčitá *Carpinus betulus* - habr) jsou uspořádány ve skupinách po 36 ks, *Acer platanoides* - javor mléč byl vysázen v šikmých pruzích po 18 ks. Mezi tyto kosterní dřeviny je vložen *Acer campestre* - javor babyka s *Populus nigra* – topolem černým uprostřed porostu s obmýtím 20 až 25 let. Dřeviny doplňkové tvoří plochu složenou ze skupin *Prunus avium* - třešně ptačí, *Sorbus aucuparia* – jeřáb ptačí, *Betula verrucosa* – bříza bělokorá pro celoroční funkci je navržena uprostřed porostu *Sorbus alba* - jedle bělokorá. Doplňkové dřeviny po obou stranách lemuje *Acer pseudoplatanus* – javor klen. Doplňkové dřeviny obohacují porost biokoridoru zajímavou barvou olistění, podzimním zbarvením a plody.

k.ú.Chýně

		vysazeno	zdravé	%	poškozené	%	Úhyn	%
RBK 25	stromy	485	465	95,9	15	3	5	1,1
	keře	710	680	95,8	22	3	8	1,2

Tabulka 24: přehled navrhované a realizované výměry ÚSES, zpracovala V.Marešová, zdroj: PSZ a realizační projekty, 2011

Obrázek 29: Vyjádření stavu výsadby v k.ú. Chýně

10.5.4. Shrnutí

Z provedeného šetření vyplývá, že výsadba v zájmových územích je ve velmi dobrém stavu. Problematické je hodnocení a péče o keřové patro, kde bylo zjištěno větší množství poškozených či uhynulých sazenic než u stromů. Důvodem může být těžší ochrana před okusem zvěří a před mechanickým poškozením. Účelné by bylo zabezpečit výsadbu takových keřů kvalitní oplocenkou.

11. Diskuse

Z provedených šetření je jasně patrné, že z navrhovaných prvků PSZ je realizována pouze velmi malá část. Bezesporně nejvýznamnějším důvodem jsou finanční prostředky. Realizace pozemkových úprav je velice nákladnou činností, na jejíž financování se musí podílet více subjektů. Dalším omezením v možnosti realizací je pracovní kapacita pozemkových úřadů, aktivita zástupců obcí a zpracovatelských firem. Jedním z velkých problémů, kterými se v současnosti i náš Pozemkový úřad Praha-západ zabývá, je problematika financování následné péče. Z dotací totiž můžeme financovat založení prvků ÚSES, nikoliv jejich následnou péči (Jelínek, 2007). Tíha nákladů je přenášena na obec, pro kterou to může být velkou zátěží. Obce nemají potřebné technické vybavení, dostatečný počet zaměstnanců (Rozsypalová, 2006). O výsadbu by měla, až do jejího řádného zapěstění, pečovat popř. dohlížet erudovaná osoba, v osobě autorského dozoru (Lacina, 2005). Toto doporučení jsem měla možnost zhodnotit v praxi, kdy autorský dozor v osobě paní Nepimachové z firmy Clivia s.r.o. plnil velice kvalitně tuto funkci a dohlížel na dodavatele v průběhu výsadby i následné péče. V případě, že povinnost následné péče přejde předáním díla na obec, vyvstává otázka, zda dodavatel může dále nést záruku za své dílo, když nebude o výsadbu řádně pečováno. Kdo je tedy potom tím odpovědným za vzniklé škody?

Smyslem návrhu a realizace plánu společných zařízení je zlepšení stavu pozemků v terénu, zlepšení hospodaření a zvýšení ekologické stability území. Bohužel nepatrná část realizace prvků PSZ tuto funkci dostatečně nezajistí, území není řešeno komplexně a nelze tedy kvalitně zhodnotit celkový dopad navržených prvků na dotčené území.

Pro dokreslení zjištěných výsledků a pro získání zpětné vazby při prováděných realizacích jsem požádala o krátký rozhovor starostku obce Středokluky paní **Ing. Jitku Holcmanovou**, která mě velmi zaujala svým aktivním přístupem a nadšením pro realizaci KPÚ. Chtěla bych jí proto i touto cestou poděkovat za zajímavé podněty a informace.

1. Jak byste zhodnotila průběh a výsledek komplexní pozemkové úpravy, která probíhala v místě vašeho působení tedy v k.ú. Středokluky?

KPÚ probíhala v letech 2000-2005, GIS Kladno. Spolupráce výborná s Pozemkovým úřadem rovněž. Zpočátku lidé nechápali, co vlastně chceme, obávali se dalších nepopulárních akcí podobným rozhodování o vlastnických vztazích. Výsledek dobrý, nepotřebovali jsme přebírat od vlastníků půdu. Největší přínos je návrh společných zařízení a vytvoření dalších ÚSES

2. Jak byste charakterizovala práci pozemkového úřadu při KPÚ? Shledala jste na práci PÚ nějaké konkrétní nedostatky?

Ing. Gallová a Ing. Šafařík, oba naprosto úžasní.

3. Jste spokojena s postupem pozemkového úřadu ohledně prováděných realizací? Jste spokojena s jejich rozsahem?

Vzhledem k tomu, že jsme byli druhou obcí na Praze západ, která vytvořila KPÚ, začali jsme prostřednictvím PÚ projektovat tři i polní cesty včetně ozelenění a výsadeb. V roce 2009 byla realizována polní cesta NC 3 s doprovodnou zelení (více na www.stredokluky.cz).

V roce 2010 další polní cesta NC 11 také s rozsáhlou výsadbou. Dále pak ozelenění téměř 3 ha pozemku, který nám byl v KPÚ předán. V letošním roce zpracováváme projekt na realizaci rybníka.

4. Jak byste zhodnotila význam výsadby zeleně pro obec?

Obrovský. V souvislosti se zábořem ZPF a odebráním půdy prvovýrobě zástavbou dochází k porušení klimatu v obci, snižuje se vlhkost a čistota vzduchu. (Je rozdíl otevřít okno na zahradu nebo na silnici) Nikdo si toho moc asi nevšimne, ale vzrostlá zeleň stárne a jediný způsob jak ji dostat znovu do krajiny je výsadba podél nových polních cest, které vznikají v KPÚ. Stejně tak nové ÚSESY je možno realizovat na základě plánu spol. zařízení.

5. Jak se vám daří finančně zabezpečovat následnou péči?

Smluvně tři roky realizační firmou, dále firmou, která zajišťuje údržbu vysoké zeleně v obci.

6. Jak byste charakterizovala přístup obyvatel ke KPÚ a k realizacím prvků Plánu společných zařízení?

Nijak, občané většinou nevědí, co jsou KPÚ a ani netuší, kdo společná zařízení realizoval a financoval. Někdo chválí, druhý se ptá proč raději není něco jiného. Obecně ale cesty a stromy dělají doufám většině lidem radost a věřím že tak za deset let teprve bude jejich význam doceněn.

7. Měla byste na mysli nějaká konkrétní doporučení pro činnost pozemkového úřadu?

Ne. Jsem ráda, že na této instituci jsou odborníci ochotni pracovat. Jejich pomoc a naše spolupráce trvá od roku 1994. Mohu jenom chválit.

Moc Vám děkuji za Váš čas

12. Závěr

Cílem diplomové práce bylo zpracování studie k problematice sledování a hodnocení návrhu prvků plánu společných zařízení a jejich realizace. Zvláštní důraz byl kladen na posouzení a zhodnocení výsadby.

Hlavní přínos práce vidím v celkovém zhodnocení práce pozemkového úřadu, v uceleném pohledu na výše uvedenou problematiku. Věřím, že tato práce bude pro činnost pozemkového úřadu přínosem a že jej využije při plánování dalších akcí. Výsledky práce mohou být použity pro prezentaci činnosti pozemkového úřadu, mohou být publikovány v informačních materiálech ministerstva zemědělství

Doporučení

Pro zajištění funkčnosti navržených opatření systému ÚSES je v první řadě třeba vybudovat a doplnit neexistující části jeho jednotlivých prvků a dále rekonstruovat a obnovit stávající lokality. V řešeném území by měla být cílovými společenstvy společenstva mokřadní a lužní v okolí vodních ploch, lesní v lokalitách stávajících lesních porostů a zachovalá travinobylinná společenstva na výslunných svazích. V zachovalých údolích na stránkách společenstva keřů a dřevin, zatímco v prvcích umístěných na orné půdě v intenzivně zemědělsky využívané krajině bude jako nejvhodnější směs lučních společenstev s víceméně rozvolněnými porosty keřů a vhodných lesních dřevin-v optimálním případě, jinak bude vhodné doprovodnou keřovou a stromovou zeleň vysazovat v ucelených liniích a skupinkách tak, aby umožňovala ekonomickou údržbu luk a zároveň vytvářela vhodné prostředí pro co největší množství živočichů – ptáků a drobných savců. Stromová společenstva by měla být využívána především na návrhu biokoridorů, ale ani zde by neměl chybět bohatý podrost a keřové patro. Prvky ÚSES by měly být osazovány z místně vhodných dřevin, a to jak keřů, tak stromů. V lesních porostech se po posouzení jejich stavu a zhodnocení současného způsobu hospodaření navrhne nejvhodnější režim hospodaření.

Důležité je věnovat pozornost údržbě a ochraně čerstvě založených porostů do doby jejich plného zapojení. Nedílnou součástí budování prvků ÚSES musí být osvěta a zapojení místních obyvatel do tohoto procesu formou využití místních firem, spoluprací s místními zemědělci, rybáři, mysliveckým sdružením apod. tak,

aby se zabránilo poškozování a ničení jednotlivých částí systému z důvodu neznalosti a nepochopení, kdy dochází k plenění již založených porostů, vzniku černých skládek, nepovolené těžbě dřeva apod.

13. Přehled literatury a použitých zdrojů

Bulíř Pavel, Škorpík, Martin, 1987: *Rozptýlená zeleň v krajině*. VŠUOZ Průhonice, Praha, 1987.

Cudlínová, Eva, Lapka, Miloslav. 2008. *Úvod do krajinné ekologie pro rozvoj venkova*. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, 2008. 978-80-7394-077-5.

Culek M., a kolektiv. 1995: *Biogeografické členění České republiky*. Enigma. Praha.

Dumbrovský, Miroslav, Mezera, Jaromír a kolektiv. 2000. : *Metodický návod pro pozemkové úpravy a související informace*. Praha : Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha, 2000. 1211-3972

Forman R. T. T., Godron, M. 1993: *Krajinná ekologie*. Academia. Praha.

Fuksa, Ivan. 2010. Pozemkové úpravy, 2. aktualizované vydání. *Časopis Pozemkové úpravy*. 2010, ISBN 978-80-7084-944-6

Hladík, Jiří a Pivcová, Jana. 2005 : *Pozemkové úpravy a ÚSES*. Brno : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2005. 80-86064-85-9.

Jelínek, Boleslav. 2007. *Realizace prvků ÚSES a co dál*. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Česká společnost pro krajinnou ekologii – regionální organizace CZ-IALE, 2007. 978-80-86386-98-0.

Kaulich, Kamil. 2004. *Pozemkové úpravy dnes a zítra*. *Časopis Pozemkové úpravy*. 2004, Sv.č.50

Kubeš, Jan. 1996. *Plánování venkovské krajiny*. Ostrava: Vysoká škola báňská-technická univerzita Ostrava, 1996. ISBN 80-7078-358-3.

Lacina, Darek. 2005. *Omyly při výsadbách dřevin v krajině*. Brno : Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, pracoviště Brno, 2005. 80-86064-85-9.

Lepeška, Petr, Kaulich, Kamil. 1999. *Koordinace postupu zpracování územně plánovací dokumentace a návrhu komplexních pozemkových úprav*. Brno :

Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ústav územního rozvoje, Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, 1999

Löw, Jiří, Michal, Igor, 2003: *Krajinný ráz*. Lesnická práce, Kostelec nad Černými Lesy, CD-ROM

Maděra, Petr, Zimová, Eliška., 2005: *Metodické postupy projektování lokálního ÚSES*. Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie LDF MZLU v Brně a Low a spol., Brno

Mareček, Jiří, 2005: *Krajinářská architektura venkovských sídel*. Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha, 2005.

Machovec, Jaroslav. 1982: *Sadovnická dendrologie*. SPN, Praha, 1982.

Mazín, Václav Alexandr, Váchal, Jan, Kvítek, Tomáš. 2007. *Postupy a činnost při projektování pozemkových úprav*. 2007, ČMKPÚ Středočeská pobočka Praha a JČU v Českých Budějovicích, 2007. 978-80-7394-003-4.

Míchal, Igor, 1994: *Ekologická stabilita*. Veronica. Brno. 1994

Podhrázská, Jana. a kolektiv. 2006: *Projektování pozemkových úprav*. Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Brno, 2006.

Pivcová, Jana. 2006. *Pozemkové úpravy jako nástroj pro budování ÚSES v krajině*. Brno : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2006. 80-86064-94-8.

Pivcová, Jana. 2007. *Realizace pozemkových úprav jako nástroj efektivního využití půdy, krajiny a venkovského prostoru*. Praha : Kutná Hora, Sdružení vodohospodářů ČR, 2007. 80-02-01346-8.

Rozsypalová, Hana. 2006. *Zvýšení retenční schopnosti území a protipovodňová ochrana obcí na základě návrhů KPÚ*. Olomouc : Českomoravská komora pro pozemkové úpravy, oblastní pobočka Severní Morava, 2006.

Sklenička Petr. 2003 : *Základy krajinného plánování*. Praha : Naděžda Skleničková, Praha, 2003, 2003. 80-903206-1-9.

Stejskalová, Dagmar, Novotný, Ivan. 2008. *Metodika krajinného plánu*. Brno : Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., 2008. 978-80-904027-0-6.

Šarapatka, Bořivoj, Niggli, Urs a kolektiv. 2008. *Zemědělství a krajina, cesta k vzájemnému souladu.* Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. 978-80-244-1885-8.

Toman, František. 2006. Historický vývoj pozemkových úprav v českých zemích. *Časopis Pozemkové úpravy č.58.* 2006

Trnka, Petr, 2001. *Ekologické aspekty obnovy plošné a bodové zeleně v krajině.* Rukopis. MZLU v Brně, Brno.

Uhlířová, Jana, Mazín, Václav a kolektiv 2005. *Metodika studie širších územních vazeb ochrany půdy a vody v KPÚ.* Praha : VÚMOP, 2005. 80-239-4845-8.

Vlasák, Josef, Bartošková, Kateřina. 2007. *Pozemkové úpravy.* Praha: ČVUT Praha, 2007. 978-80-01-03609-9.

Ostatní zdroje:

Jech, David. 2005. *Polyfunkční systém trvalé zeleně v krajině.* VUKOZ, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Praha, online: http://landscape.hyperlink.cz/stz/uvod_soubory/slide0002.htm, cit. 12.3. 2011.

Ministerstvo zemědělství. 2010. *Technický standard plánu společných zařízení v pozemkových úpravách.* MZe, Ministerstvo zemědělství České republiky. Praha č.j. 10749/2010-13300. Praha. 2010

Ministerstvo zemědělství. 2011. *Pozemkové úpravy.* MZe, Ministerstvo zemědělství České republiky. Praha. [Online] <http://eagri.cz/public/web/mze/pozemkove-urady/pozemkove-upravy/>. 24.11. 2011.

Ministerstvo zemědělství, VÚZE Praha. 2007. Program rozvoje venkova. *Státní zemědělský intervenční fond.* [Online] 10.2.2011.

Strukturální fondy 2011. *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. / online/* 1.4.2011 [http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD)

Bronislava, Nepimachová, CLIVIA s.r.o., 2010. *Návrh vegetačních úprav,* rukopis, Praha, 2010.

Seznam právních předpisů:

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v platném znění

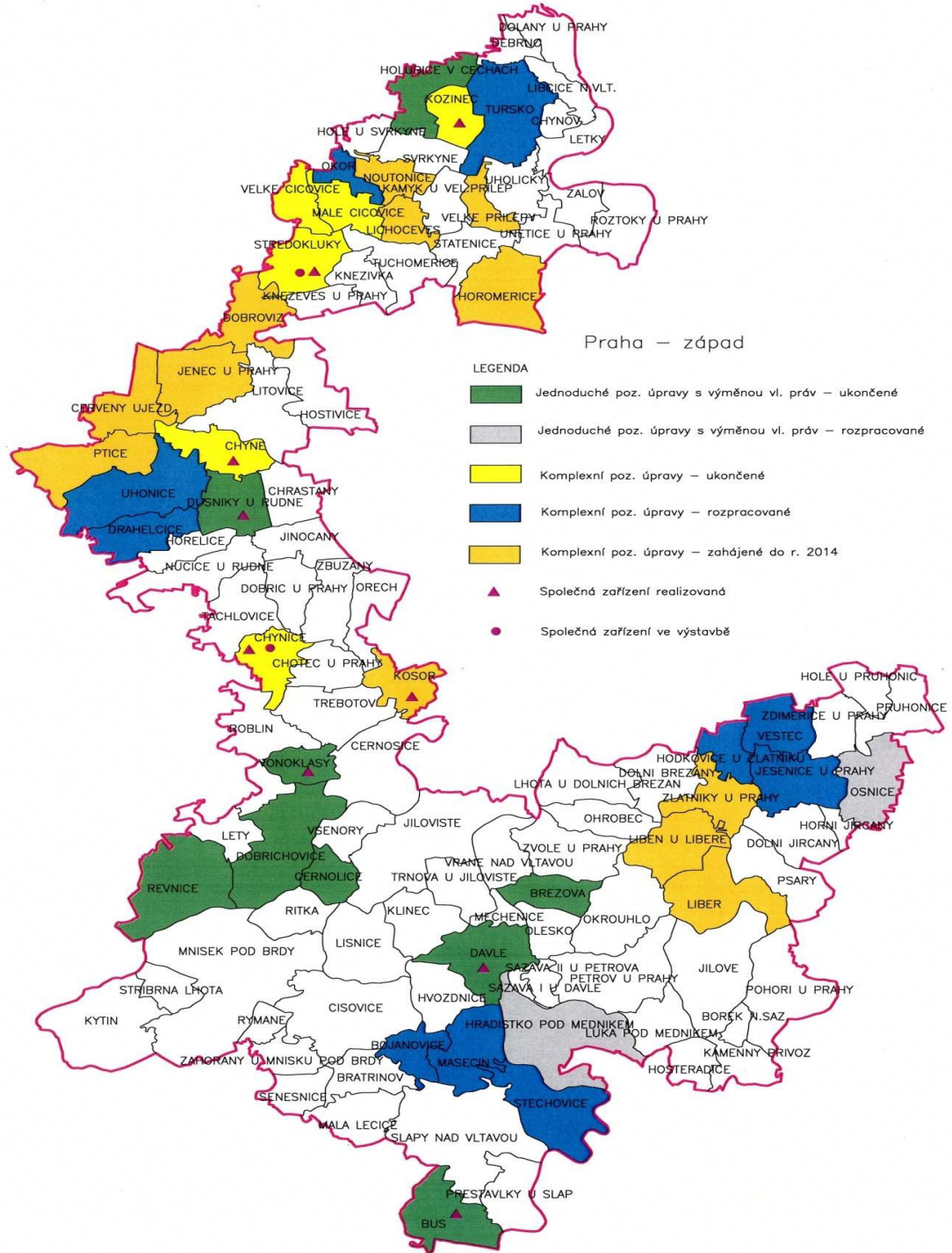
Zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v platném znění

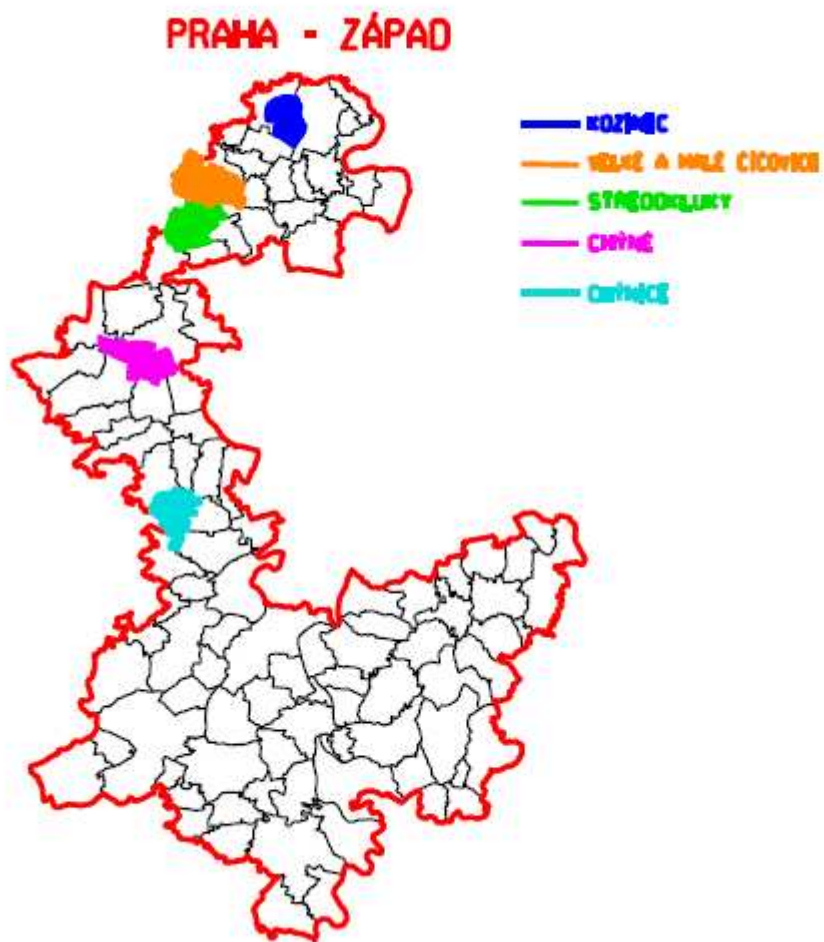
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

Vyhl. č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav, v platném znění

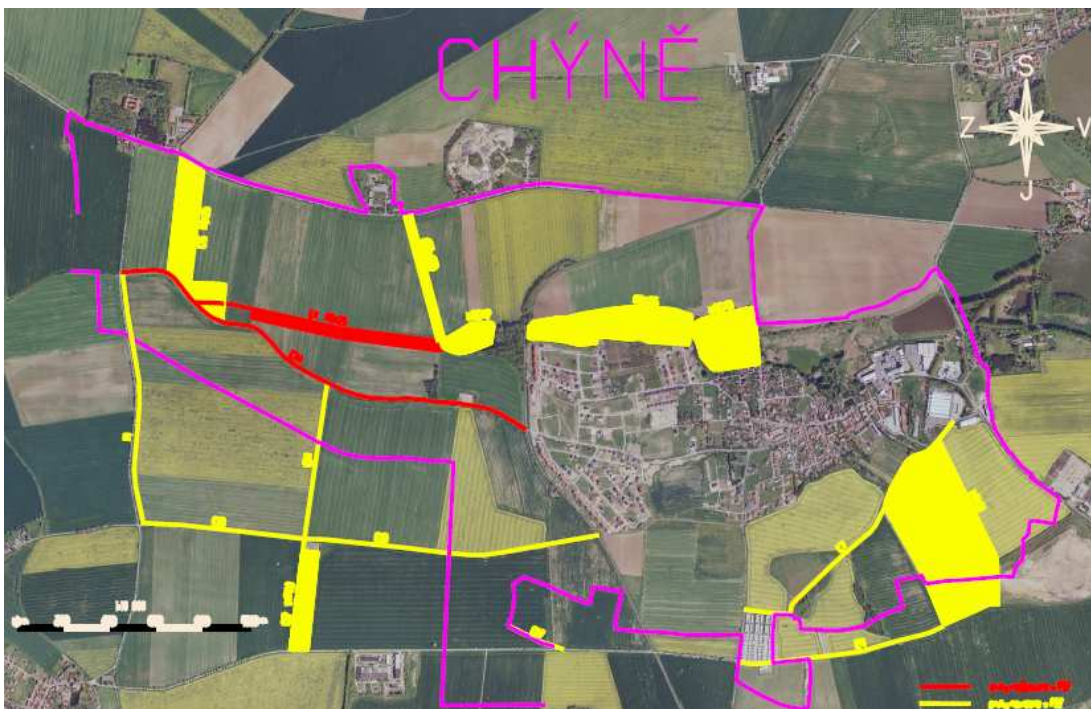
14. Grafické přílohy

Příloha č.1 Přehled o ukončených, probíhajících a plánovaných pozemkových úpravách v zájmovém území s vyznačením vybraných k.ú., zdroj: Informační systém Mze, upraveno V. Marešová, 2011.

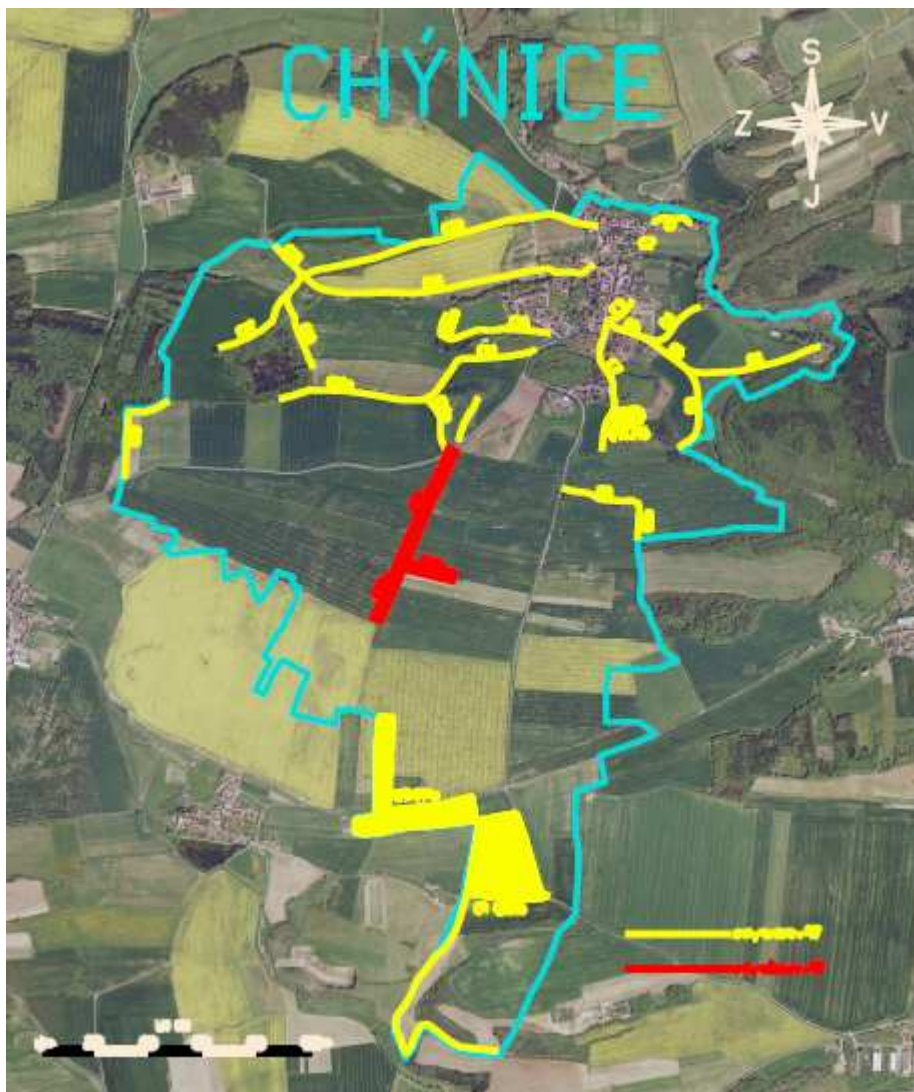

Příloha č. 3 – mapa se zákresem navržených a realizovaných prvků PSZ – k.ú. Chýně, Microstation, zpracovala V. Marešová, 2011

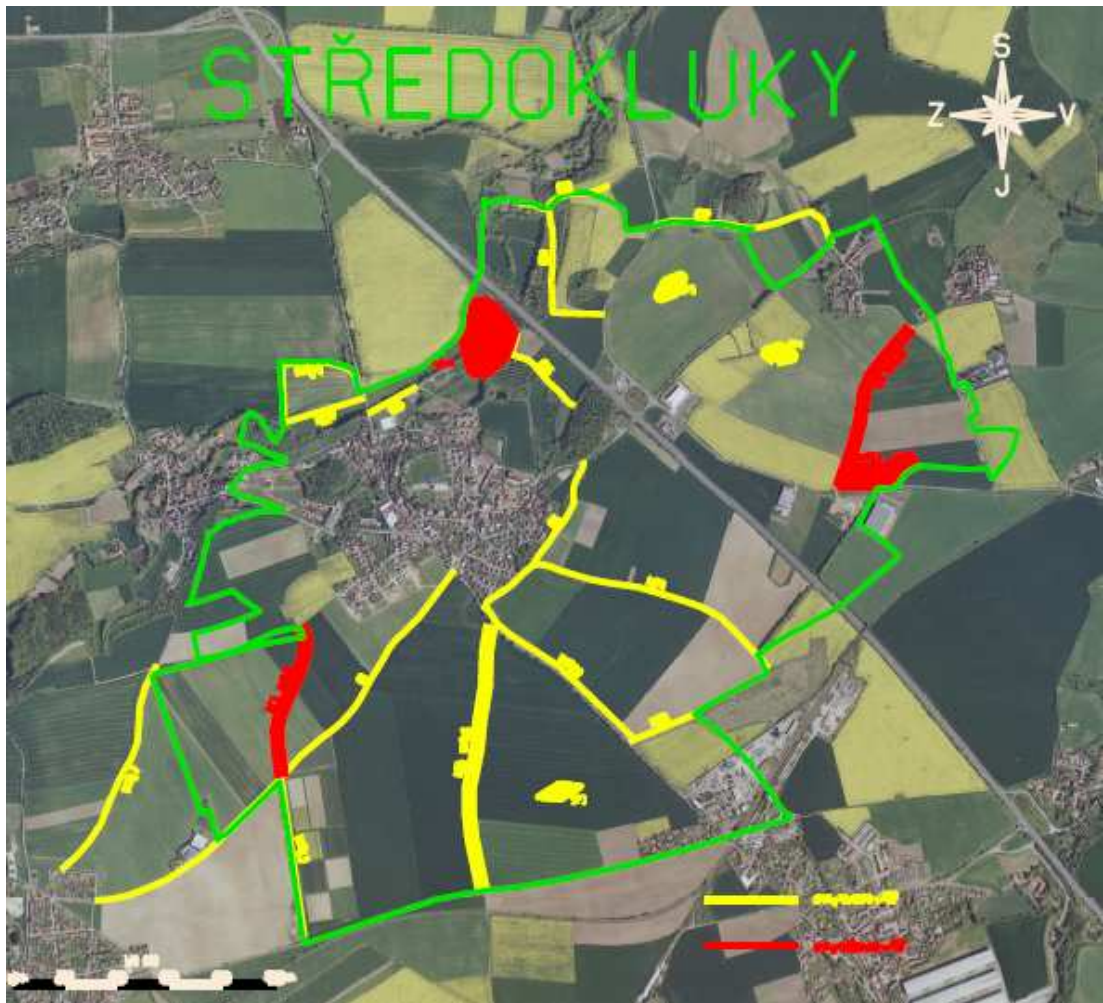
Příloha č. 4 – mapa se zákresem navržených a realizovaných prvků PSZ – k.ú. Chýnvice, Microstation, zpracovala V. Marešová, 2011

Příloha č. 5 – mapa se zákresem navržených a realizovaných prvků PSZ – k.ú. Kozinec, Microstation, zpracova V. Marešová, 2011

Příloha č. 6 – mapa se zákresem navržených a realizovaných prvků PSZ – k.ú. Středokluky, Microstation, zpracova V. Marešová, 2011

Příloha č. 7 – mapa se zákresem navržených a realizovaných prvků PSZ – k.ú. Velké a Malé Číčovice, Microstation, zpracova V. Marešová, 2011

